

DRAUGAS

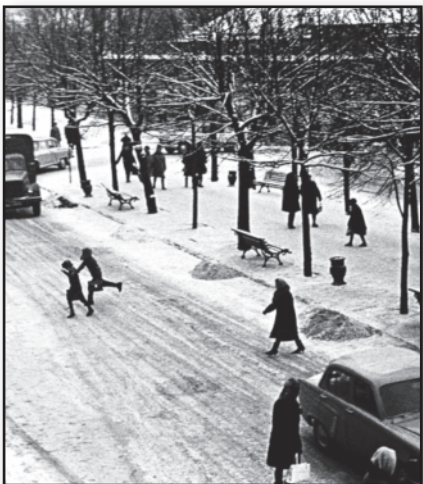
LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWS

ANTRADIENIS – TUESDAY, GRUODŽIO – DECEMBER 13, 2016 • Vol. CVII Nr. 147 Kaina 1 dol.

PERIODICALS

NEWSPAPER – DO NOT DELAY – Date Mailed 12-12-2016

ŠIAME NUMERYJE:

R. Rakauskas:
Sukrėsti grožiu – 5 psl.

Istoriko teritorija – 6 psl.

DRAUGAS

Mano laikraštis
nuolatinis,
patikimas,
mus rišantis.

Šaltą gruodžio dieną Kijevą sušildė nuoširdžios šypsenos ir plevenančios trispalvės.

Roberto Dačkaus nuotr.

Kijeve atidarytas Lietuvos vardo skveras

Su darbo vizitu Ukrainoje viešinti Prezidentė Dalia Grybauskaitė Kijeve atidarė Lietuvos vardo skverą. Jis yra pačiame Kijevo centre, prie Šv. Sofijos katedros. Pasak Prezidentės, šis skveras – tai dalelė Lietuvos, kuri visada bus Ukrainoje.

„Lietuviai ir ukrainiečiai visada vieni kitus suprato ir padėjo. Šiandien, Ukrainai sunkiu metu Lietuva teikia ir toliau teiks visokeriopą paramą. Lietuvos skveras Kijeve yra mūsų draugystės simbolis. Dėkojame už tai, kad Ukrainos širdyje visada bus prisimintas Lietuvos vardas“, – sako Prezidentė.

– 2 psl.

Žygimantas Pavilionis: Lietuvos draugų ant Kapitolijaus kalvų yra daug

Susitikimo JAV Kongrese metu.

LR ambasados Washingtone ir „Facebook“ nuotraukos

ROSSETA VINGEVIČIŪTĖ-WILBUR

Buvęs ambasadorius JAV, o dabar spalio mėnesį išrinkto Lietuvos Respublikos Seimo narys Žygimantas Pavilionis į Washingtoną sugrįžo po rinkimų Amerikoje. LR Seimo delegacija, vadovaujama Seimo pirmininko pavaduotojo Gedimino Kirkilo, kartu su Estijos ir Latvijos parlamentų delegacijomis susitiko su JAV Senato vadovybe, abiejų Kongreso rūmų, Senato ir Atstovų rūmų, Užsienio reikalų komitetų pirmininkais ir nariais, Senato

Ginkluotųjų pajėgų komiteto pirmininku ir nariais, Baltijos šalių draugų grupė Atstovų rūmuose. Susitikime su Senato daugumos lyderiu senatoriumi M. McConnell dalyvavo senatoriai D. Durbin, B. Cardin, J. McCain, B. Menendez, J. Ernst, Ch. Coons, Ch. Murphy.

Žygimantas Pavilionis sakė – net per penkerius jo darbo Lietuvos ambasadoje Vašingtone metus nebuvo tokio plataus masto visų Baltijos šalių atstovų vizito JAV Kongrese.

– 3 psl.

Kas daroma įpykus baigiasi gėda – Lev Tolstoj

Pastarosiomis savaitėmis ramybės neduoda vienas galvosūkis, į kurį ieškau, bet nerandu atsakymo. Taigi – ar tikrai Tėvynės sąjunga-Lietuvos krikščionys demokratai (TS-LKD) dreifuoja liberalizmo pusėn? Konservatorių-krikdemų partiją, be kelių išimčių, laikau rimta, įtakinga, solidžia politikų grupe, kuri reikalinga Lietuvai kaip atsvara kairiosioms, liberaliosioms, centristinėms jėgoms.

Iš konservatorių su krikdemais laukiu, kad šie nuoširdžiai globotų ne tik ekonominius, emigracinius, demografinius, karinius klausimus, bet valstybę dar patikimai saugotų nuo pragaištingų svetimųjų įtakų. Tiek nuo beribio vakarietiško liberalizmo, tiek nuo Kremliaus šunybių, tiek nuo lietuvių terorizuojančių tautinių bendrijų.

Štai už tokią TS-LKD galėčiau ramia sąžine balsuoti. Tačiau iš atminties neišdyla keletas viešojon erdvėn praspūdusių užuominų, esą šios partijos vadovybė vis labiau linkusi panašėti į liberalus. Prisi pažinsiu, man iki šiol nesuprantamas kai kurių partijos narių priešiškas naujajam partijos lyderiui. Grubių Gabrieliaus Landsbergio klaidų nematau. Argi sąžininga kaltinti vadovą, kad būtų dėl jo sprendimų partija pralaimėjo Ramūno Karbauskio komandai? Kaltinti galėtume nebent tada, jei TS-LKD būtų treči ar ketvirti. Dabar juk iškovota antroji vieta. Prof. Vytautas Landsbergis taikliai pastebėjo: sidabro medalį laimėjusios Rūtos Meilutytės niekas nekaltina, kad, neišplėšusi aukso, ji varžybas gėdingai prapylė...

O štai asmeninių nuoskaudų, girdi, kodėl G. Landsbergis manęs nepastebėjo, nepasiteiravo mano nuomonės ar neįtraukė manęs į pirmąjį dešimtuką, – matau. Ypač juokingai atrodo mesti kaltinimai, kad jaunas Gabrielius arogantiškas ir pasipūtęs. Susireikšminimo G. Landsbergio elgesyje tikriausiai išvelgsime. Bet leiskite paklausti, ar elgesys tų, kurie jį kritikuoja, nepaženklintas visažinystės sindromu? Ar, pavyzdžiui, politologas Vytautas Sinica, vienas iš pirmųjų pažėręs aštrių pastabų („Prof. Landsbergio neketusi Lietuva atsinaujinimu su ta pačia nekenčiama Landsbergio pavarde nepatikėjo“, delfi.lt), – be kruopelytės arogancijos ir pasipūtimo?

Man regis, vienintelis aktualus klausimas: ar naujoji TS-LKD vadovybė nėra konservatorių-krikdemų skraiste prisidengę liberalai? Štai toks variantas būtų pats skaudžiausias tiems, kurie nepasitiki visomis kitomis politinėmis jėgomis.

Ir vis dėlto įtarimų dėl konservatorių dviveidškumo vis daugėja. Pavyzdžiui, buvęs ilgametis Seimo narys konservatorius Saulius Pečeliūnas priekaištavo partijos vadovybei, kad ši prieš rinkimus vaidino liberalus (svetainė 15min.lt), todėl nepasiekė gerų rezultatų. Buvęs parlamentaras ironizavo: „Kam balsuoti už kopiją, jei egzistuoja geras originalas“?

Išties keista, kai į Seimą išrinktojo Lauryno Kasčiūno komanda susitikimuose su rinkėjais diskutuoja kaip konservatoriai, o gretimame rajone G. Landsbergio atstovai į salę susirinkusiems žmonėms politiką dėsto tarsi tuoj pas liberalus perbėgsiantys konservatoriai.

Ypač aštriai partijos vadovą kritikavo konservatorius Virgis Valentinavičius. Kokių tik priekaištų jis nėra pažėręs viename iš savo paskutiniųjų straipsnių. „Labiausiai valstiečių pergalei nusipelnė pats G. Landsbergis“, „i pasiskyrusio premjero vaidmenį buvo įsijausta tiek, kad per radiją paleisti audioklipai, kuriuose jaunuoliai aiškino balsuosią už konservatorius, nes nori, kad premjeru būtų G. Landsbergis“, „savo elgsena mobilizavo priešrinkus eiti balsuot“, „pratrūko nežabotos savimy-

Įtarimai dėl konservatorių dviveidškumo

GINTARAS VIŠOCKAS

los ir arogancijos fontanas”... Tai tik kelios citatos iš buvusio konservatorių premjero Andriaus Kubiliaus patarėjo V. Valentinavičiaus teksto (delfi.lt). Bet atsakymo į svarbiausią, ar G. Landsbergis nėra konservatoriumi apsimetantis liberalas, – straipsnyje neradau.

Gaila. Smulkiai išvardinęs premjeru norėjusio tapti, bet ministru pirmininku taip ir netapusio G. Landsbergio nuodėmes, V. Valentinavičius objektyvumo sumetimais galėjo pateikti bent užuominą, kokias klaidas kadaise yra padaręs premjeras A. Kubilius – kokią įtaką jo apsiskaičiavimai padarė 2016-ųjų rudens rinkimų rezultatams. Dabar gi atrodo, jog vos partijai vadovauti pradėjęs G. Landsbergis – didžiausias niekadėjas, o štai užtektinai ilgas A. Kubiliaus vadovavimo laikotarpis – be menkiausių dėmelės.

Taip, A. Kubilius vertas padėkos, jog sunkiomis sąlygomis suvaldė neatsakingo socialdemokratų išlaidavimo sukeltą ekonominę krizę. Bet nejaugi anuomet A. Kubilius nepadarė klaidų, kurias šiandien būtų verta viešai aptarti, analizuojant ne visai lūkesčius patėsinusių 2016-ųjų rinkimų rezultatus? Ką ponas V. Valentinavičius atsakytų tiems nuo konservatorių nusisukusiems lietuviams, kurie kaltina

A. Kubilių, jog šis smunkančią ekonomiką su-tramdė pačių silpniausiųjų sąskaita, nedrįsdamas kibti į atlapus milijonieriams? O ką būtų galima atkirsti tiems prarastiems konservatorių gerbėjams, kurie mano, jog A. Kubilius – visai ne konservatorius, ne krikdemas, o savo pažiūras slepiantis liberalas, tramdantis „vadinamuosius TS-LKD talibus“?

Man regis, konservatorių tramdyti nereikia. Juos reikia skatinti dar atviriau, dar drąsiau ginti lietuviškuosius Lietuvos interesus. Jei reikia ką nors Lietuvoje tramdyti, tai tik liberalus ir kosmopolitus, kuriems nekelia nerimo nei milžiniška emigracija, nei klastinga asimiliacija, nei lietuviškosios savi-garbos praradimas, nei beribis pataikavimas tautinėms bendrijoms.

Kijeve atidarytas Lietuvos vardo skveras

Atkelta iš 1 psl.

Lietuva nuosekliai remia Ukrainą, teikdama finansinę ir ekspertų pagalbą įgyvendinant reformas, skatinant šalies vystymąsi, stiprinant pilietinę visuomenę, žiniasklaidos laisvę, jaunimo iniciatyvas. Į įvairias Ukrainos institucijas Lietuva yra delegavusi daugiau nei 20 ekspertų. Lietuvos institucijų sukauptą patirtį padeda perduoti ir 10 kartu su Ukraina įgyvendinamų ES „Dvynių“ projektų.

Lietuva taip pat teikia humanitarinę pagalbą nuo karo nukentėjusiems žmonėms. Lietuva buvo pirmoji valstybė, priėmusi gydyti Maidane sužeistus žmones, pasiūliusi gydymo ir reabilitacijos programas Ukrainos kariams, pakvietusi mokytis Luhansko ir Donecko vaikus.

Lietuva bendradarbiauja su Ukraina ir stiprinant bei modernizuojant šios šalies karines pajėgas – Lietuvos karo akademijoje žinias gilina Ukrainos karininkai, įsteigta bendra Lietuvos, Lenkijos ir Ukrainos brigada.

Lietuvos skvero atidaryme dalyvavo Kijevo nacionalinio T. Ševčenkos universiteto Tarptautinių santykių instituto, Nacionalinio aviacijos universiteto Tarptautinių santykių instituto ir Centrinės Europos universiteto Tarptautinių santykių fakulteto studentai, Ukrainos institucijų atstovai, Lietuvių Bendruomenės nariai, Ukrainoje reziduojančių ambasadų diplomatai, kiti Lietuvos bičiuliai.

Įtvirtinant Lietuvos ir Ukrainos draugystę, viena iš miesto aikščių Vilniuje taip pat bus pavadinta Ukrainos vardu. Sostinėje jau stovi pa-

minklas Ukrainos poetui, nepriklausomybės gynėjui Tarasui Ševčenkai, kuris XIX a. studijavo Vilniaus universitete.

Ukraina vaduojasi ne tik iš agresijos, bet ir iš korupcijos

Kijeve su darbo vizitu viešinti Prezidentė D. Grybauskaitė ir Ukrainos prezidentas Petro Porosenka pirmininkavo devintajam Lietuvos ir Ukrainos Prezidentų Tarybos posėdžiui, kuriame aptarta Ukrainos europinė integracija, saugumo padėtis šalyje, dvišalių santykių stiprinimas.

Minint Lietuvos ir Ukrainos diplomatinį santykių 25-metį, Prezidentai paskelbė bendrą politinę deklaraciją ir pasirašė strateginio bendradarbiavimo gaires 2017–2018 metams.

„Ukraina per pastaruosius dvejus metus padarė daugiau reformų nei per du dešimtmečius, tačiau spartesnę europinę integraciją ir valstybės raidą stabdo ne tik karas, bet ir korupcija. Ir politikai, ir verslininkai turi suprasti, kad šalies ateitis yra svarbesnė negu asmeninė gerovė“, – sako Prezidentė D. Grybauskaitė.

Ukraina jau sukūrė kovai su korupcija reikalingas institucijas, pradėjo turto ir pajamų deklaravimą, teismų, valstybės tarnybos, gynybos reformas, stiprina energetinę nepriklausomybę, gerina sąlygas verslui. Tačiau visuomenės nusi-vylimą vis dar kelia neteisėto praturtėjimo atvejai, korumpuoti teismai, neskaidrus ir politizuotas energetikos sektorius, skaidrių užsienio investicijų stoka.

Pirmosios politikų ir teisėjų turto ir pajamų deklaracijos Ukrainoje atskleidė didelį neteisėto praturtėjimo mastą – vien Aukščiausiosios Rados narių deklaruotos santaupos grynaisiais siekia beveik 0,5 mlrd. JAV dolerių. Tačiau Ukraina jau pradėjo pirmuosius ikiteisminius tyrimus dėl neteisėto praturtėjimo: vengdami deklaravimo, daug korumpuotų teisėjų neteko darbo.

ELTA

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWSPAPER

Published on Tuesday, Thursday and Saturday except legal Holidays, Jan. 2nd, and Dec. 26th by

the Lithuanian Catholic Press Society,
4545 W. 63rd Str., Chicago, IL 60629-5532.

Tel.: 773-585-9500. Fax.: 773-585-8284

Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices.

Subscription Rates: \$150.00.

GARBĖS PRENUMERATA \$250.00

JAV – metams \$150.00 • 1/2 metų \$80.00 • 3 mėn. \$57.00

Pirma klase: kasdien – \$340.00 • visos savaitės \$240.00

Kanadoje (USD): – metams \$390.00 • 1/2 metų \$210.00 • 3 mėn. \$110.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis oro paštu – metams \$615.00 • 1/2 metų \$315.00

Į Lietuvą reguliariu paštu – metams \$120.00 • 1/2 metų \$66.00

TIK ŠEŠTADIENIO LAIDA

JAV – metams \$95.00 • 1/2 metų \$70.00 • 3 mėn. \$48.00

Kanadoje (USD) – metams \$150.00 • 1/2 metų \$120.00 • 3 mėn. \$75.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis: oro paštu – metams \$220.00 • 1/2 metų \$120.00
Į Lietuvą reguliariu paštu – metams \$70.00

Mazindami pašto išlaidas, pakvitavimų už prenumeratą nesiuočiame.

„Draugo“ prenumerata yra mokama iš anksto.

Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
Redakcija dirba kasdien, nuo 7:00 iki 3:00, šeštadieniais nedirba.

Vyriausioji redaktorė –
Ramunė Lapas
vyr.redaktore@gmail.com

Techninis redaktorius –
Jonas Kuprys

Korektorė –
Dalia Sokienė

Administracija –
skelbimai@draugas.org
administracija@draugas.org

Reklama – Audronė Kižytė,
audreykizys@gmail.com, 630-805-1404

Už skelbimų turinį ir kalbą neatsakome.
Nepanaudotų straipsnių nesaugojame.

Lietuvos draugų ant Kapitolijaus kalvų yra daug

Atkelta iš 1 psl.

Abiejų JAV partijų atstovai patvirtino, jog Kongresas vykdo nepriklausomą užsienio politiką, jog JAV visada gins Baltijos šalių interesus. Ir Amerikos Kongreso nariai, ir senatoriai sakė gerai suprantantys Baltijos šalių karines ir energetines problemas, matantys agresyvią Rusijos vykdomą propagandos kampaniją.

Baltijos šalių ir JAV parlamentarų susitikimuose buvo kalbėta ir apie Ukrainą. Kongreso nariai tvirtino, jog negali būti net kalbų apie sankcijų Rusijai švelninimą.

Ž. Pavilionis pabrėžė, jog tai buvo susitikimai su tikrais draugais, kurie norėjo patvirtinti anksčiau duotus įsipareigojimus Lietuvai ir jos kaimynams. Ir, nors nebuvo susitikimų su išrinktojo Prezidento Donald Trump kuriamos administracijos nariais, politiniai strateginiai saugikliai patvirtinti.

Aiškėja, kad naujojoje administracijoje jau yra žmonių, kurie artimi Lietuvos idealams. Tai taip vadinamos Lotynų Amerikos grupės atstovai. Ž. Pavilionis minėjo brolius Diaz-Balart, kurie daug padėjo ieškant ryšių JAV valdžioje. Pasak jo, būtent šių žmonių dėka Lietuvos ambasadoriui pavyko prieš kelerius metus susitikti su tuometinio Kongreso lyderiais. Ž. Pavilionis mano, jog Lotynų Amerikos grupė turėtų būti įtakinga D. Trump administracijoje, ir Lietuvai tai būtų labai palanku.

Buvęs ambasadorius pripažino, jog jaučiasi laisvesnis susitikinėjamas su JAV Kongreso nariais, užsienio politikos ekspertais kaip Seimo narys, nes nėra varžomas diplomatijos normų.

Todėl jis nebijojo pripažinti ir to, jog nepaisant apklausų ir kone visuotinio įsitikinimo abipus Atlanto, kad H. Clinton bus išrinkta JAV prezidentė, jis visada jautė, jog D. Trump laimės, ir to neslėpė. Netgi priešingai, jis ragino Lietuvos užsienio reikalų ministrą ir kitus pareigūnus užmegzti ir palaikyti ryšius su abiejų kandidatų komandomis.

Ž. Pavilionis sako, kad gyvendamas Amerikoje suvokė, jog D. Trumpo žodžiai, jo politiškai nekorektiški pareiškimai buvo artimi ir suprantami daugeliui amerikiečių, ir ne tik dešiniųjų pažiūrų, nes taikė tiesiai į jų širdis.

Buvęs diplomatas nebuvo nusiteikęs prieš H. Clinton, nes, nepaisant jam nepriimtinių buvusios Valstybės sekretorės pažiūrų ir asmeninių savybių, ji padarė nemažai teisingų ir naudingų Baltijos šalims sprendimų. Jos komandos žmonės skyrė daug dėmesio Baltijos šalių regionui tuo metu, kai prezidento Barack Obama komandai jis nebuvo labai svarbus, ir užtruko ilgai, kol pavyko tuos santykius nors kažkiek sušildyti.

Žinoma, jog Lietuvos ir jos kaimynių santykiai su Respublikonų partijos politikais tradiciškai yra glaudesni. D. Trumpo asmeniškai nepažįstantis Ž. Pavilionis sako, jog šūkis „Make America great again“ jam patiko, nes tai rodo norą stiprinti Amerikos gynybinę galią ir lyderystę pasaulyje. Anot jo, „stipri Amerika pasauliui gyvybiškai reikalinga, o B. Obama metais Amerikos lyderystė pasaulyje buvo beveik prarasta, lyderiavimas iš už nugaros nėra efektyvus“.

Paklaustas, ar pagrįsta baimė, jog D. Trump ta-

Diskusijos CEPA. Lietuvos atstovai (iš k.): Seimo Užsienio reikalų komiteto biuro vedėjas Evaldas Zelenka, parlamentari Rolandas Pavilionis, Emanuelis Zingeris, Gediminas Kirkilas ir Mindaugas Puidokas.

peš prezidentu sukirs rankomis su Vladimiru Putinu, Ž. Pavilionis neatmetė tokios galimybės, bet priminė, jog tokias klaidas darė kone visi JAV prezidentai – ir Bush jaunesnysis, ir B. Obama.

Pirmi naujosios Baltųjų rūmų administracijos mėnesiai ir netgi metai paprastai yra įtemptas ir pavojingas laikotarpis. Ir dabar Rusija darys viską, kad JAV nebūtų stipri valstybė, darys viską, kad JAV nebūtų galinga lyderė.

„Šio vizito metu susitikau su daugeliu savo senų bičiulių abiejose partijose, ir visi jie sutartinai sakė, jog V. Putino Rusija yra didžiausia trumpalaikė grėsmė Amerikai ir pasauliui. Yra kitų grėsmių, bet niekas kitas neturi tokio išvystyto aparato, tokios karinės galios, kuri gali sunaikinti iš-tisus regionus“, – sakė Ž. Pavilionis. Tačiau tai, kad Rusijos grėsmė yra pripažįstama, jau yra gerai.

Seimo narys priminė, kad JAV demokratai apdegė pirštus su „perkrova“ (Reset) ir gavo didžiausią smūgį iš Kremliaus. Tai buvo gera pamoka, jog su KGB žaisti nereikia, nes vis tiek praloši. Ir jeigu D. Trump administracija kartos tas pačias klaidas, mėgins dar vieną „perkrovą“ su V. Putinu, baigsis taip pat.

„Tik klausimas, kuo tai baigsis mums“, – svarstė Ž. Pavilionis.

Bet, kita vertus, ar nėra V. Putinui palanku, jog visi nuolat šneka apie Rusiją? Ar neatrodo Rusija galingesnė nei yra iš tikrųjų, nes nuolat apie jos grėsmę šnekama?

„Be abejonės, juk Rusijos ekonomika tesudaro vos du procentus pasaulio ekonomikos, jos gynybos biudžetas yra mažas, palyginus su JAV, todėl Kremlius skiria milžiniškas lėšas propagandai, kad palaikytų galingos ir grėsmingos valstybės įvaizdį“, – sutiko Ž. Pavilionis.

Tačiau kai kurie draugai Washingtono patarė Baltijos šalių parlamentarams ruošti blogiausiam scenarijui, nes šitoje nežinomybėje visko gali būti.

Seimo narys teigė, kad krašto gynyba yra fi-

nansuojama prastai, kad du procentus reikėtų skirti jau kitais metais, o ne 2018 m., kaip numatoma dabar. Gerai yra bent tai, kad kitos Baltijos valstybės ir Lenkija jau kitais metais pasieks 2 proc. BVP krašto apsaugai, kaip numato NATO reikalavimai.

Ž. Pavilionis taip pat pabrėžė, jog reikia geriau finansuoti ne tik krašto apsaugą, bet ir diplomatinę tarnybą. Pasak jo, Lietuvos valstybės resursai Vašingtone yra menki, aktyvią veiklą vykdo tik dvi institucijos – Užsienio reikalų ir Krašto apsaugos ministerijos, o kur visos kitos institucijos? Tiek metų kalbama apie būtinybę kone visoms ministerijoms turėti savo atstovus JAV, bet veiksmų nėra, netgi kultūros atašė atšauktas.

„Argi normalu, kad nėra nė vieno žmogaus Seime darbu su JAV Kongresu, o Briuselyje toks pareigūnas yra, nors ES Parlamento galios yra juokingos?“ – stebėjosi buvęs Lietuvos ambasados JAV vadovas. Mažai dėmesio tam, kas vyksta Lietuvai bene svarbiausioje valstybėje, rodo ir Lietuvos žiniasklaida. Piktinamasi Rusijos propagandos įtaka, bet nieko nedaroma jai atsverti. Nė vienas Lietuvos laikraštis ar interneto svetainė neturi savo kameros ir žurnalisto Washingtono, kai estai jau prieš penkerius metus atsiuntė žurnalistę, kurios darbas yra nušviesti Washingtono politiką ir kitas JAV aktualijas. Lenkai turi gal ir dešimt tokių žmonių.

Rinkimų rezultatai nustebino ne tik Ameriką, bet ir Lietuvą, kurioje mėnesiu anksčiau vykusių rinkimų baigtis buvo vertinama kaip netikėta. Tačiau su Tėvynės sąjunga-Lietuvos krikščionimis demokratais rinkimuose dalyvavęs Ž. Pavilionis sakė, jog Valstiečių ir žaliųjų sąjungos pergalė Lietuvoje yra dabartinės globalios politikos ligos pasekmė, pasaulinis fenomenas, kuris kartojasi skirtingose šalyse. Susitikimai Washingtono jam padėjo geriau suvokti tos ligos priežastis. Apie tai jis daug kalbėjo su žinomais ekspertais, kuriuos įvardijo kaip globalios demokratijos prižiūrėtojus. Ir jie mato, jog ketvirtoji naujausių technologijų keliama industrinė revoliucija naikina viduriniąją klasę, kuri buvo demokratijos pagrindas. Ekonominė pasaulio krizė buvo suvaldyta tik finansinėmis priemonėmis, nematant gilesnių jos priežasčių ir neįvertinant žmonių, kurie naujosios revoliucijos buvo nustumti į nuošalę.

Seimo narys įsitikinęs, kad jei neinvestuosime į demokratiją, neugdysime naujų lyderių, ta globalios politikos liga taps neišgydoma. Jis džiaugiasi, kad apsidairęs Seime mato jaunų veidų. Bet kiek gabių būsimų Lietuvos politikų yra užsienyje?! Todėl jis pakartojo, jog vienas pagrindinių jo darbo Seime tikslų – labai rimtai užsiimti lietuvių susigrąžinimu į Lietuvą.

Ž. Pavilionis teigė nesigailis palikęs diplomatinę tarnybą, kurioje buvo nuo pat Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo, ir tapęs politiku. Jis mano, jog diplomatinėje tarnyboje nieko naujo per artimiausius ketverius metus nebus, o plaukti pasroviui nėra įpratęs. Panašu, jog Seime Ž. Pavilionis nebus paklusnus, tylus narys.

Seimo nariai Ž. Pavilionis ir E. Zingeris su Lietuvos draugais broliais Diaz-Balart.

TELKINIAI

Kepurė, su meile megzta, visada labiau šildo Nuvilnijo tradicinė Baltų mugė

INGA GREBLIKIENĖ

Visame pasaulyje jau graži žiema, tokia, kurios turbūt visi laukia ir kuria džiaugiasi. Šiaurinėje Californijoje vis dar šviečia saulė, žydi gėlės ir artėjančias Kalėdas teprimena jūra spindinčių lempučių.

Šiemet vyko jau trečioji kalėdinė Baltų mugė, bet su ta pačia jaukumo idėja ir nuotaika. Kasmet kalėdinė mugė vyksta latvių liuteronų bažnyčioje San Francisce, kartu lietuvių, latvių ir estų, tad ir nuotaika triskart geresnė. Tradiciškai Baltų mugė vyksta prieš Kalėdas, tai tarsi kvietimas šokti į paskutinį traukinį su dovanų pirkimais, bet ne į tą, kur visi pykstasi, stovėdami eilėse ir pasimečiusiais veidais neranda ką padovanoti mylimiausiajam žmogui. Baltų mugė primena, kaip smagu dovanoti savo kurtas dovanas. Tai vieta, kur gera būti, nes tvyro ta apkalbėta Kalėdų „dvasia“, užkrečianti būti truputį geresniais nei esam prate, šypsotis ir stipriau patirti džiaugsmą, dalintis, kad ir trumpais pokalbiais, patarimais ar skaidriais žvilgsniais. O ir dovanos čia kitokios – su meile gamintos, kiek sielos įdėta, kiek kūrybos išlieta, kad gautųsi tas vietinis, išpuoselėtas kūrinys. O svarbiausia – kad pakabukas ar auskarai – labiau puošia ir žadina aplinkinių norą apiberti komplimentais, rūpestingom rankom rinktos žolelės labiau gydo, o smulžiaus virtos uogienės ne viena širdį pasaldina. San Franciscas – tikrai didžiulis megapolis, ir visi ne visada turime laiko susitikti. Todėl tikrai smagu, kad kasmet galime nors pusdieniui susibėgti, tiesiog pabūti vieni su kitais. Čia gimsta pažintys, žmonės išeina ne tik nusipirkę dovanų, bet ir prisisėmę pilnus maišus gražių pokalbių, netikėtai atsinaujinusių pažinčių ir nešini jaukiu jausmu, kad va – tikrai ateina Kalėdos.

Šiemet prekiaujančių lietuvių nebuvo daug,

deja, su kalėdinėm rogėm neatvažiavo prekeiviai iš Los Angeles, nes šiemet jie organizavo savo mugę, taip pat pasigedome skaniųjų šakočių stendo. Lietuviams atstovavo restoranas „Mama Papa Lithuania“, kuris siūlė tradicinius kalėdinius kepinus, Marija ir Laura, kurių kalėdiškai papuoštas stalas džiugino akmenukų vėriniais ir gražiai išleista spalvinimo knyga, taip pat turėjome ir stalą, nukrautą kvapniomis lietuviškomis uogienėmis bei džemais. Užtat šiemet pirmą kartą mugėje dalyvavo viešnia iš tolimojo Washingtono – Rima Trayer. Dauge-

Kokia gi mugė be loterijos.

Ingos Greblikienės nuotr.

Viešnios iš Washingtono Rima Trayer su dukra Juta.

liui lietuvių Rima žinoma kaip lietuviško šou „Robinzonai“ dalyvė. Laisvalaikiu Rima mezga nuostabias šiltas kepure, tad atvykusi prieš šventes aplankyti dukros Jutos, nutarė dalyvauti ir San Francisco kalėdinėje mugėje. O šiltų kepurų San Francisce tikrai reikia, vėjas čia kartais ojoj kokis negailestingas... Latviai tradiciškai siūlė gintaro dirbinių, estai – mežginių ir saldumynų. Vaikučiai galėjo puošti sausainius, vyko ir tradicinė kalėdinė loterija, ne vienas mugės lankytojas laimėjo tikrai vertingų dovanų.

Smagu, kad mugė tampa tradicine, smagu, kad kasmet sulaukiame naujų svečių, sutinkame naujų draugų! Kalėdos artėja.

Seimo delegacija lankėsi LTSC

Grudžio 4 dieną Lituanistikos tyrimo ir studijų centre (LTSC) lankėsi LR Seimo pirmininko pavaduotojo Gedimino Kirkilo vadovaujama delegacija, kurioje buvo Seimo Užsienio reikalų komiteto nariai Žygimantas Pavilionis, Mindaugas Puidokas, Emanuelis Zingeris bei Seimo užsienio reikalų komiteto biuro vedėjas Evaldas Zelenka, svečius lydėjo generalinis konsulas Čikagoje Marijus Gudynas. Apsilankymo metu naujai išrinkto Seimo nariai domėjosi saugomais archyvais.

LTSC informacija

Seimo narys Žygimantas Pavilionis domisi dr. Stasio Budrio lietuvių fotoarchyve esančia archyvine medžiaga.

Apsilankymo LTSC metu (iš k.): Evaldas Zelenka, Mindaugas Puidokas, Gediminas Kirklis, LTSC vicepirmininkė Kristina Lapienytė, Žygimantas Pavilionis ir Marijus Gudynas.

Roberto Vito nuotr.

Paskutinis 2016 m. LF tarybos posėdis

LF tarybos posėdis. Prie posėdžio stalo sėdi (iš k.): Dalius Vasys, Audronė Pavilčius-Karalius, Rita Kisielienė, Arvydas Tamulis, Pijus Stončius, Marius Kasniūnas, Saulius Čyvas, Vida Bieliauskienė, Agnė Vertelkaitė, Rimantas Griškėlis, Gintaras Vaišnyš, Rūta Kulbis. Kairėje – Vacys Šaulys ir Juozas Kapačinskas.

Jūratės Mereckienės nuotr.

Lietuvių Fondo (LF) taryba 2016 m. gruodžio 6 d. Pasaulio lietuvių centre, Lemont, IL, rinkosi į paskutinį šių metų posėdį. Buvo aptarta 2016 metų LF veikla, išklausti LF tarybos pirmininko Sauliaus Čyvo, LF valdybos pirmininko Mariaus Kasniūno, izdininko Vytenio Kirvelaičio, Finansų komiteto pirmininko Arvydo Tamulio, Pelno skirstymo komiteto Juozo Kapačinskio, Kontrolės komisijos (pateikė Rimas Kapačinskas), Įstatų komiteto pirmininko Daliaus Vasio, Plėtros komiteto pirmininkės Ritos Kisielienės pranešimai, vyko diskusijos.

Posėdyje priimta eilė nutarimų, patvirtintas 2017 metų biudžetas, darbų kalendorius. Kasmetinis LF narių suvažiavimas įvyks 2017 m. gegužės 6 d., o jubiliejinis LF pokylis numatytas 2017 m. lapkričio 4 d.

2016 m. metinė veiklos ataskaita bus pateikta leidinyje „Liepsna“ (www.lithuanianfoundation.org skiltyje „Ataskaitos“) ir pristatyta metiniame LF narių suvažiavime. Visiems LF nariams leidinys „Liepsna“ bus išsiųstas paštu.

LF informacija

Romualdas Rakauskas. Sukrėsti grožiu

Gruodžio 16 d. 8 val. v. galerijoje „Siela“ bus atidaryta Romualdo Rakausko fotografijų paroda. Ta proga „Draugo“ skaitytojams siūlome prieš kelerius metus, t. y. 2010.04.02 tinklalapyje bernardinai.lt išspausdintą sutrumpintą Gedimino Kajėno pokalbį su žinomu fotografu.

Kritikas Levas Aninskis yra rašęs: Minioje pamatyti švelnumą gali tik Romualdas Rakauskas ir žvelgdamas į tas nuotraukas patiki, kad pasaulis tampa toks, kokį jį ir matai...

Kai pasižiūriu į tai, ką nufotografavau per penkis dešimtmečius, suprantu, kad dabar taip jau nebeпадaryčiau, – šypteli Romualdas Rakauskas ir priduria, – todėl fotografijai visą gyvenimą atiduoti verta, nes yra dalykų, kurie tau pačiam atsiskleidžia tik po laiko – žiūri į tuos darbus, kuriuose užfiksuota tai, kas jau pranyko, ir džiaugiesi, kad buvai laiku ir vietoje su fotoaparatu rankoje...

– Kaip ir kur formavosi Jūsų estetikos suvokimas, tas „rakauskiškas“ – tyras ir subtilus – žvilgsnis į pasaulį? Pasaulį, kuris atsiskleidžia per gamtą, žmonių veidus, jų žvilgsnius, rodos, nepaliestus bjaurasties ir blogio?

– Neseniai ir aš suvokęs, kad jau penkiasdešimt metų esu fotografas praktikas, išsižiūrėjau į tuos savo nuveiktus darbus ir supratau, jog visa tai tiesiog yra duota. Galima tai vadinti talentu, dovana ar gebėjimu matyti kitaip... Bet man pasisekė – aš tai turėjau savyje, o atradęs ėmiau puoselėti. Gyvenimas manęs neskriaudė, gal todėl aš į jį žiūrėjau tokiu žvilgsniu. Matyt, tai abipusė meilė... Praktiškai visa mano kūryba yra „švelnumas“ ir „žydėjimas“, ir ta pati „užuovėja“. Visa tai apie vieną ir tą patį. Taip per visą gyvenimą ir eini be didelio vargo, kančios ar pykčio. Ir nežinai, už kokius nuopelnus... Todėl mano misija – rodyti šviesų gyvenimą, tokį, kokį aš ir patyriau.

– Norite pasakyti, kad yra dalykų, kurie tiesiog įdiegti žmogui kaip tam tikros vertybės? Bet juk žmogų formuoja ir jo aplinka...

– Sovietmetis – baisus laikas, bet ir tada apie save aš ieškojau žydinčių sodų ir švelnumo, todėl puikiai derėjau prie socialinio realizmo normų – rodyti šviesų pasaulį ir gražų žmonių gyvenimą... Man nereikėjo taikytis prie tokio požiūrio, kaip nors maištauti prieš jį, nes ir paties vidinė nuostata buvo lygiai tokia pati.

– Jūsų gyvenime fotografija, kiek žinau, atsirado beveik atsitiktinai?

– Kaime, kur gyvenau iki mokyklos baigimo, turėjau kaimyną, tokį Alfonsą Bukontą, dabar jis poetas ir vertėjas. Jis jau tada rašydavo eilėraščius, kartais man paskaitydavo, klausdavo mano nuomonės... Žinoma, man ta poezija buvo tamsus miškas, bet, kaip dabar suprantu, tie pašnekesiai buvo labai reikalingi ir daug davė. Mes juk pakalbėdavome apie įvairius dalykus, aš kažką pagalvodavau sau, pa-

svarstydavau... O vieną sykį pas jį iš kažkur atsirado fotoaparatas „Smena“. Vaikščiodami po mūsų kaimą ir apylinkes drauge išfotografavome visą juostelę. Pas Alfonsą tą juostelę ir išryškinome, o paskui mūsų akyse įvyko stebuklas – negatyvo atsiradimas...

Bet paskui viskas labai natūraliai pakrypo sava vaga – pamačiau tą stebuklą, ir jo užteko užsikrėsti fotografija visam gyvenimui.

Būdavo, kolegės iš manęs ir pasišaipydavo, sakydavo: „Na ką tu, Rakauskai, su tais gražiais savo žiedeliais, bent laidotuvių procesiją paleistum...“ Mėgindavau save laužti, ieškoti dramatismo, aštresnių kampų, bet nieko neišeidavo. Negaliu, ir tiek... Supratau, kad turiu daryti tai, kas yra mano.

– Dar prieš kelis dešimtmečius kritikas Levas Aninskis rašė, kad „lietuvių fotografijos mokykla nėra dabartis apskritai, tai tam tikras požiūris į dabartį, ypatingas matymas“. Koks yra tas „ypatingas matymas“?

– Man rodos, tai susiję su tautybe, tam tikru nacionaliniu mentalitetu. Mažai tautai tai itin svarbu, ir mes jautėme, kad turime kabintis į tai. Lietuviškumas mums buvo pagrindas. O kaip mes jį supratome? Pasižiūrėk į nuotraukas – ten žmogus ir kaimas. Mes visi, fotografai, kaimo vaikai, tai ir mūsų fotografijos kaimiškos. Miestas sovietmečiu buvo visoks, o kaimas – visiškai lietuviškas. Būdavo fotografuoti mieste kažką kaip, o nuvažiuoji į kaimą, pafotografuoti ir matai – pavyko. Ten viskas tikriau – ir tie žmonės, ir jausmai, ir situacijos. Ir mes visi į tai krypome labai natūraliai – kiekvienas savaip, bet ta pačia kryptimi. Sovietmečiu į lietuvių mes kabinojėme kaip į priešnuodį anuometinei santvarkai, todėl, kalbėdami apie Lietuvos fotografijos mokyklą, negalime nepaliesi tautinio aspekto. Mums kraujuje buvo vidinis poreikis kalbėti lietuviškai, parodose akcentuoti Lietuvą ir su ja visiškai susitapatinti. Visa apimančiam socialiniam realizmui mes sugebėjome duoti alternatyvą, todėl mūsų nuotraukose – ne gražūs komjaunuoliai, gamyklų darbininkai, bet lietuviško kaimo žmogus. Fotografuodamas

savo ciklus „Žydėjimas“, „Įkvėpimo žemė“, „Švelnumas“ aš išvažinėjau visą Lietuvą ir mačiau tikrąją situaciją – kur pirštu besi, ten netektys, miškuose žuvę sūnūs, iš Sibiro negrįžę artimieji... Sunku gal patikėti, bet man žmonės išpasakodavo savo gyvenimo istorijas, tuos tragiškus likimus aš pažinau iš jų pačių lūpų. Ir tie likimai susipynė su mano paties dalia – mano tėvukas buvo ištremtas į Sibirą, o mes su mama priversti slapstyti...

Su kolegomis dažnai rengdavome fotografijų parodas Maskvoje, ir rusai fotografai bei kritikai stebėdavosi, kad mes fotografuojame kaimą. Kai jų paklausdavome, kodėl patys nefotografuoja Rusijos kaimo, atsakydavo, jog niekam to nereikia. Matai, jei laikraštis nespausdina, tai ir jiems nereikia, neįdomu... O mes fotografuodavome. Visus menus darėme tik sau. Aš duoną užsidirbdavau žurnalistine fotografija, o visą likusį laiką trunkydavau po Lietuvą ir fotografuodavau tai, ką norėjau.

Nukelta į 10 psl.

Romualdas Rakauskas

Fotografijų paroda

Gruodžio 17d. - sausio 11d.

Atidarymas 2016m. gruodžio 16d. 8 v.v.

Atidarymo metu bus rodomas video filmas "Tėvas" apie R. Rakauską.

14911 127th St. Lemont, IL 60439

GALERIJA

Originaliai papasakota sovietmečio tiesa

RASA SĖJONAITĖ

Pripažintas geriausiu Vilniaus universiteto Istorijos fakulteto dėstytoju doc. Aurimas Švedas nėra tipiškas istorikas. Be ruošimosi kasdienėms paskaitoms docentas randa laiko ir mokslinei, ir publicistinei veiklai. Jo tekstų ciklas „Istoriko teritorija“ – tai visiškai naujas žiūros taškas į praėjusią amžių lietuvių istorikų parašytus tekstus. Ne mažiau originali ir plačiosios visuomenės dėmesio sulaukusi A. Švedo knyga „Matricos nelaisvėje: sovietmečio lietuvių istoriografija 1944–1985“. Pabandęs ne tik novatoriškai, bet ir jaunimui suprantama kalba įvardinti sovietinio režimo priežastis ir pasekmes, šiuolaikinės kartos istorikas yra vienas iš nedaugelio mokslininkų, savo tyrinėjimus pašventęs sovietmečio istorijai – netolimai, bet prieštarai, kupinai neatsakytų klausimų ir iki šiol keliančiai daug aistrų.

– Josifą Brodskį domino moralinis stalinizmo poveikis žmonių protams. Česlovas Milošas (Czesław Miłosz) sovietinę ideologiją prilygino Naujajam tikėjimui, kuris naikino estetinius žmonių pojūčius. Jūs esate vienas iš nedaugelio šiuolaikinės kartos Lietuvos istorikų, kuris nepatyrė sovietinio režimo, tačiau pabandė prabilti apie sovietmečio ideologiją. Turiu galvoje Jūsų knygą „Matricos nelaisvėje“, kuri pirmą kartą Lietuvos istoriografinių tyrimų plotmėje apie sovietinį paveldą diskutuoja visiškai nauju istoriniu žanru.

– Rašydamas disertaciją apie lietuvių istorikų likimą sovietmečiu nuolat galvojau, kaip apie mano atlikto tyrimo rezultatus būtų galima papasakoti ne tik akademinėi bendruomenei, bet ir tai visuomenės daliai, kuri domisi netolima praeitimi, tačiau gąnėtinaai skeptiškai žiūri į sunkiai paskaitomas mokslines monografijas. Taip pat ieškojau tokios formos, kuriai padedant apie sovietmetį galima būtų kalbėti anuomet negyvenusiam jaunimui. Norėjau, kad ta kalba jaunajai kartai būtų suprantama.

Labai mėgstu kiną, vertinu šią meno formą ne tik kaip estetinių eksperimentų sferą ar puikią pramogą, bet ir kaip nekonvencinį istorijos pasakojimo bei mąstymo būdą. O kalbant konkrečiai – būtent kino režisierių brolių E. ir L. Wachowsky trilogija „Matrica“, „Matrica. Perkrauta“, „Matrica. Revoliucijos“ man pasufleravo keletą metaforų, tapusių atspirties tašku nutiesiant prasmines jungtis tarp postmodernistinio kino pasakojimo apie žmonių, patekusių į mašinų nelaisvę, likimą ir sovietmečio visuomenės situacijos, kuomet SSRS kūrėjai absoliučią šios šalies gyventojų daugumą taip pat buvo patalpinę į fizinių, intelektualinių ir emocinių kalėjimų.

Negaliu teigti, kad mano knyga „Matricos nelaisvėje“ buvo pirmasis bandymas lietuvių istoriografijoje žaisti su postmodernizmo idėjomis bei estetika, tačiau kažkuria prasme tai buvo novatoriškas žingsnis. Beje, galvoju apie „Matricos nelaisvėje“ tęsinį, kuriame turėtų būti apmąstyta nepriklausomoje Lietuvoje susiklosčiusi istorinė kultūra. Šiuo atveju mano „diskusijų partnerių“ turėtų tapti David'o Lynch'o serialas „Twin Peaks“, kur taip pat siūlomos idėjos bei metaforos, padedančios interpretuoti XX ir XXI a. sandūroje gyvenusios Lietuvos visuomenės bandymus susivokti laiką ir erdvę.

– Ar nemanote, kad didesnioji Lietuvos visuomenės dalis dar vis nėra pasiruošusi atvirai kalbėti apie sovietmečio ideologijos padarytą žalą tiek visuomeniniam, tiek kultūriniam gyvenimui. Nesakau, ironijos netrūksta uneiantiems nuo sovietmečio pjedestalų, tačiau vis tiek viešojoje erdvėje dar atsiranda pataikaujančių straipsnių apie žinomus režimo veikėjus, aršiai reaguojama, kai kažkas drįsta sukritikuoti Salomėją Nėrį, Justiną Marcinkevičių. Puolami tie, kurie pasisakė už Vilniaus Žaliojo tilto sovietinių relikvų nugriovimą, ir tie, kurie bandė garsiai svarstyti apie Petro Cvirkos paminklo nukėlimą į Grūto parką.

– Lietuvos visuomenės, akademinės bendruomenės ir politinio elito santykis su sovietmečiu yra tikrai nevienareikšmis. Kaip žmonės vertina netolimą praeitį, galima išskirti keletą santykio su ja būdų: kategorišką neigimą („Viskas sovietmečiu buvo blogai“); santykinai optimistinę laikyseną („Gerų dalykų pasitaikė ir anuomet“); pasyvią laikyseną („Buvo ir gerų, ir blogų dalykų... Kas buvo – pražuvo!“); valingą amneziją („Nenoriu sovietmečio prisiminti ir apie jį galvoti!“); idealizavimo bandymų („Duona tuo metu buvo skanesnė, o žmonių san-

Studentų geriausiu Vilniaus universiteto Istorijos fakulteto dėstytoju išrinktas Aurimas Švedas.

tykiai nuoširdesni“) ir pagaliau – savotišką bandymą paversti sovietmetį retro moda.

Taigi bendro sutarimo nėra ir, drįsčiau teigti, artimiausiu metu tikrai nebus, o J. Marcinkevičiaus ar S. Nėries personalijos, kaip ir tam tikri šios epochos relikvai – pastatai, monumentai, filmai – ir toliau bus tomis atminties vietomis, dėl kurių verda įnirtingos kovos. Man atrodo, kad šioje situacijoje yra svarbu ne tiek bandyti perrėkti arba nutildyti savo oponentus, kiek klausti – kaip mes galime gyventi kartu, kalbėtis ir girdėti vienas kitą, suvokdami, kad dėl kai kurių dalykų nesutarsime. Nesupraskite manęs neteisingai, aš nepropaguojau postmodernistinio reliatyvizmo, kurio sąvoka: „Vienos tiesos nėra, visi teiginiai ir vertinimai turi teisę egzistuoti“, tačiau susiklosčiusi situacija leidžia teigti, jog apmąstydami netolimą praeitį vis dar neatlikome labai svarbių darbų. Antai sovietmečio epochą tyrinėjantys istorikai daug nuveikė rinkdami, apibendrinami ir interpretuodami paskirus faktus, kurie leidžia geriau suprasti, kaip buvo prarasta Lietuvos nepriklausomybė,

Aurimas Švedas, vienas iš nedaugelio šiuolaikinės kartos istorikų, apie sovietmetį pabandęs kalbėti originaliai ir novatoriškai.

kaip vyko valstybės institucijų griovimas, visuomenės sovietizavimas, pavienių žmonių bei išties grupių persekiojimas ir pan. Tačiau aš tuo pat metu pasigendu bandymų atsakyti į fundamentalius klausimus, kas buvo sovietmečio epocha civilizaciniu, visuomeniniu-ekonominiu ir kultūriniu aspektais, kokia yra sovietmečio patirties prasmė Lietuvos visuomenei, gyvenančiai XXI a., ką apie save suprastome, ko išmokome, kaip interpretuoti sovietmečio epochą Lietuvos valstybės ir tautos istorijos ilgujų trukmių, apimančių šimtmečius, perspektyvoje.

– Ar istorinė atmintis fiksuoja visus praeities įvykius? Ar tikrai nesame palikę baltų istorijos dėmių? Pavyzdžiui, Holokausto tema, kuria dar vis nekalbama valstybės dalyvi?

– Istorija ir atmintis nėra tapatūs dalykai. Tuo tarpu atminties mechanizmų veikla, susijusi su atrankos ir interpretacijos veiksmis, yra neatsiejama nuo užmaršties. Egzistuoja ne vienas istorikų bei antropologų bandymas apmąstyti užmaršties fenomeną, sukurti užmaršties būdų tipologiją ir tuo pačiu nusakyti, ką užmarštis gali duoti pozityvaus. Antai vokiečių istorikai Jan ir Aleida Assmanai teigia, kad egzistuoja aktyvi ir pasyvi užmaršties forma. Aktyvi užmarštis yra susijusi su autoritarinėse ir totalitarinėse visuomenėse vykdomu tam tikrų temų išstūmimu iš viešojo diskurso, istorijos pėdsakų naikinimu ar slėpimu. Tuo tarpu veikiant pasyviai užmarščiai, kai kurie istoriją primenantys objektai nėra piktavališkai naikinami arba paslėpiami, jie tiesiog dingsta iš visuomenės dėmesio, vertinimo ir naudojimo lauko. Po kiek laiko šie objektai atsitiktinai ar sąmoningų pastangų dėka gali būti vėl prisiminti, suaktualinti ar, kitaip sakant, prikelti naujam gyvenimui.

Taigi Lietuvos visuomenės kolektyvinėje istorinėje atmintyje tikrai yra likę taip vadinamų „baltų dėmių“, kurios susiformavo tiek dėl pasyvios, tiek ir dėl aktyvios užmaršties raiškos, kuri visų pirma intensyviai taikyta sovietmečiu. Jūsų paminėta Holokausto tema susijusi su abiejų formų užmarštimi.

Kita vertus, Lietuvos visuomenės santykis su Holokaustu kinta. Šios kaitos simptomais laikyčiau ne tik sparčiai gausėjančių akademinų tyrimų „indikatorių“, bet ir tokius reiškinius, kaip rašytojo Sigito Parulskio romaną „Tamsa ir partneriai“, žurnalistės, viešųjų ryšių specialistės ir renginių organizatorės Rūtos Vanagaitės publicistinę knygą „Mūsiškiai“, teatro režisierės Yana Ross spektaklį „Mūsų klase“, rašytojo Mariaus Ivaškevičiaus straipsnį „Žydai. Lietuvos prakeiksmas“. Beje, pastarasis autorius daug prisidėjo prie šių metų rugpjūčio 29 d. Molėtuose vykusio „Atminties maršo“, kuris tapo labai svarbiu įvykiu ne tik Molėtų gyventojams, bet ir visai Lietuvos visuomenei.

Šiuos mūsų visuomeninio ir kultūrinio gyvenimo reiškinius laikyčiau simptomu, jog Holokaustas, buvęs savotišku tabu senelių ir tėvų kartai, mano kartai ir už mane jaunesniems tampa labai svarbia tema.

– Ar per kelis dešimtmečius Nepriklausomoje Lietuvoje mes padarėme viską, kad istorinė atmintis būtų gyva? Literatūros kūrinių apie Sibiro tremtį nėra gausu, apie sovietmetį išleistas knygas galime ant pirštų suskaičiuoti, lengviausiai prieinama masinės kultūros ir informavimo priemonė televizija aštrių laidų apie sovietmetį vengia iki šiol. Nėra tinkamai pagerbti svarbiausi Lietuvos praeities įvykiai. Filmas apie Žalgirio mūšį taip ir neišvydo šviesos, teatro pastatymuose nėra per daug kūrinių apie ryškiausias mūsų istorines figūras, jau nekalbu apie paminklus. Kodėl taip trūksta empatijos savo praeičiai ir jos dramatiškai istorinei pusei?

– Daug dalykų, susijusių su istorinės atminties gaivinimu, jos naujų formų kūrimu iš tiesų dar nepadaryta. Tačiau nenorėčiau sutikti su Jūsų pateiktu vertinimu, esą situacija prasta. Praeities tyrinėtojai intensyviai dirba ir nuveikė tikrai daug, kurdami naują istorijos mokslą nepriklausomoje Lietuvoje. Žinoma, konstatuodamas tai, kad pavyko nuveikti tikrai nemažai, aš tuo pat metu turiu pripažinti, kad XXI a. mokslininkai tikrai neatlieka svarbiausio vaidmens formuojant visuomenės istorinę atmintį ir istorinę kultūrą. Šiuo atveju Lietuva nėra išimtis. Vakarų Europoje ir JAV svarbiausią vaidmenį formuojant visuomenės požiūrį į praeitį atlieka žiniasklaida, pramogų industrija, meno sfera. Žiniasklaida Lietuvoje tikrai daug dėmesio rodo isto-

rijai, antai žurnalai „Veidas“, „IQ“, „Verslo klasė“, „Naujasis židinys-Aidai“, „Kultūros barai“, „Literatūra ir menas“ turi nuolatines istorines rubrikas. Internetinė žiniasklaida taip pat nuolat domisi „karštosiomis“ istorijos temomis, vis atsiranda naujų internetinių projektų tinklapių, kuriuose labai įdomiai interpretuojama senoji ir naujoji istorija. Puikiu pavyzdžiu galėtų būti projektas: www.ldkistorija.lt.

Tiesa, lietuviškos televizijos šiuo atveju nėra tokios aktyvios, nes eterio laikas, žvelgiant iš komercinės televizijos vadovo požiūrio taško, yra tiesiog per brangus, kad jį būtų galima skirti kultūrai ar mokslui. Todėl nuolatinę dėmesį istorinėms temoms terodo tik Lietuvos televizija, nors ir jos programų tinklapyje laidų istorine tematika galėtų būti kur kas daugiau.

Labai blogai, kad Lietuvoje XX–XXI sandūroje nesusiformavo įdomaus, vėrciančio mąstyti istorinio kino tradicija. Tačiau tai galima paaiškinti ir remiantis ekonomine logika – istorinis kinas kainuoja labai brangiai, o Lietuva, deja, šiuo atveju negali investuoti pakankamai pinigų, reikalingų kino industrijai. Beje, nesigailėkite kad filmas „Žalgiris. Geležies diena“ nebuvo pastatytas. Skačiau vieną šio filmo scenarijaus versijų ir turiu pasakyti, kad mums labai pasisekė, jog šis filmas nebuvo sukurtas. Manau, kūriniai, kurie negali pasiūlyti naujų idėjų apie praeitį ir pagal prastus scenarijus nufilmuoti tikrai neprideda prie visuomenės savivokos ar patriotizmo ugdyimo ir netampa gera reklama šaliai užsienyje.

Kažkuria prasme lietuviškojo kinematografo bėdas bando bent iš dalies spręsti teatras, kuris tikrai yra dėmesingas praeities temoms.

Taip pat atskiro paminėjimo nusipelnę tokių rašytojų kaip Herkaus Kunčiaus, Kristinos Sabaliauskaitės, Sigito Parulskio, Mariaus Ivaškevičiaus ir kitų pastangos kelti itin svarbius klausimus apie tolimą ir artimą praeitį, aktualizuoti tam tikras temas, nebanaliai jas svarstyti. Drįsčiau teigti, kad šių menininkų pastangos labai daug davė Lietuvos visuomenės istorinės kultūros brandinimui.

O kur dar pačios įvairiausios visuomenės iniciatyvos – pradedant nuo istorinės rekonstrukcijos klubų veiklos, tikros jaunimo pilietinio patriotizmo kalvės „Misija Sibiras“ iki komiksų leidybos!

– **Psichologijos prof. Danutės Gailienės knyga „Ką jie su mumis padarė?“** – pirmasis ir bene vienintelis bandymas įvertinti sovietinio režimo išprievartautos tautos traumas. Kaip Jus manote, jeigu Lietuvoje būtų daugiau pilietinių iniciatyvų ir aktyviau būtų veikiamas desovietizacijos procesuose, o Liustracijos įstatymas nebūtų nuolat strigęs Seime ir būtų pradėjęs veikti kur kas anksčiau, gal šiandien mūsų visuomeniniame ir politiniame gyvenime į viešumą nelįstų vadinamieji „zadanių“ vykdytojai, nebūtų tokia nemari vadinamoji „otkatų“ sistema, o pati visuomenė nebūtų tokia homofobiška ir gal nepirmautų pasaulyje savizudybėmis?

– Lietuvos valstybė ir visuomenė neišnaudojo galimybės pirmajame nepriklausomybės dešimtmetyje nuosekliai įgyvendinti kai kurias desovietizacijos iniciatyvas ir tokiu būdu užkirsti kelią įvairių praeities šešėlių nuolatiniams prisikėlimams XXI a. Na, pavyzdžiui, Liustracijos proceso nesėkmė šiame kontekste itin svarbi. Tuo tarpu daugelis Jūsų paminėtų šiuolaikinės Lietuvos visuomenės bėdų yra susijusios su ilgalaikė traumine patirtimi. Šiuo atveju reikia suvokti vieną dalyką – didžiuliu fiziniu ir psichologiniu

Penkis mėnesius kartu su Aurimu Švedu Californijoje gyveno ir jo šeima: žmona Renata ir dukrytė Ūla (3,5 metų).

išbandymu žmogui yra ne tik pateikimas į nelaisvę, bet ir grįžimas į laisvę.

– **Originalios ir labai įdomios Jūsų įvairios apie įvairius istorinės kultūros fenomenus, kurie fiksuojami viešojoje erdvėje didelio dėmesio susilaukiančiame istoriko dienoraštyje – manifeste „Istoriko teritorija“. Ar tai yra Jūsų siekiamybė teikti visuomenei išskirtinius tekstus, kurie skatintų mąstyti apie istorijos mokslą truputėlį kitaip, duotų galimybę vystyti šiek tiek atviresniam mentalitetui ir brandintų kitokį požiūrį pasaulietinio gyvenimo plotmėje?**

– Esu dėkingas Jums už gražius žodžius, skirtus mano skilčiai kultūriniam savaitiniame žurnale „Literatūra ir menas“. Savo publicistinių tekstų ne laikau kokia nors ypatinga misija, tiesiog rašydamas juos aš visų pirma keliu ir svarstau tuos klausimus, kurie man, kaip žmogui, gyvenančiam XXI a. Vidurio Europoje, ir praeities tyrinėtojiui, yra itin svarbūs. Taigi kažkuria prasme aš pirmiausia rašau sau, tačiau tuo pat metu bandau savąsias mintis išsakyti taip, kad jos galėtų būti išgirstos, suprastos ir kartu kviestų kalbėtis tuos žmones, kuriems ramybės neduoda analogiški klausimai: „Kokia yra mūsų buvimo istorijoje prasmė?“, „Ką, kaip ir kodėl prisimename praeitį?“, „Ar iš istorijos įmanoma ko nors išmokyti?“ ir „Kiek istorija kaip mokslas yra artima meno sferai?“

– **Penkis mėnesius praleidote JAV Stanfordo universitete. Laimėta Fulbrighto stipendija Jums atvėrė kelius į turtingus prestižinio Stanfordo universiteto bibliotekos ir Hooverio instituto archyvo fondus. Koks buvo šios stažuotės tikslas?**

– Stanfordo universiteto biblioteka yra tiesiog neįtikėtina turtinga, todėl apsilankius joje pirmą sykį norisi pasistatyti vėgvamą ir joje apsigyventi. Vykdamas į Fulbrighto stažuotę turėjau keletą tikslų. Pirmiausia, lankydamasis Stanforde dirbančių mokslininkų paskaitose bei seminaruose norėjau įgyti naujos patirties. Norėjau susipažinti su mane dominančių temų naujausia literatūra, kuri būtų susijusi su atliekamais tyrimais ir Vilniaus universitete dėstomais kursais. Stažuotė Amerikoje leido pradėti darbą nauja tema „Raudonieji riteriai: KGB tarp mito ir realybės“. Tikiuosi, kad po kelerių metų medžiaga suguls į knygą.

– **Minėjote, kad Jums labai patinka bendrauti su JAV akademinė bendruomene, taip pat viename interviu www.bernardinai.lt teigėte, kad teko išlipti iš komforto zonos ir įsijausti į statistinio amerikiečio vaidmenį. Kaip tai paaiškintumėte?**

– Fulbrighto stažuotė man tapo ne tik unikalia galimybe išplėsti savo akademinį akiratį, tačiau kelionė buvo puikus gyvenimo nuotykis. Aš daug

metų dirbau Vilniaus universitete, kur viskas buvo įprasta. Tikrai gyvenau komforto zonoje, kurioje buvo susiklosčiusi kasdienybė – mėgstamas darbas, šeima, draugai, laisvalaikio pramogos ir pan. Nuvykęs į Šiaurės Californiją ėmiau „jaukintis Ameriką“, pradėdamas nuo paprasčiausių dalykų – naujų pažinčių mezgimo, bandymų susivokti buitįje, bendravimo su valstybinėmis įstaigomis tvarkant įvairius stažuotojo dokumentus, išsirūpinant „Social Security number“, atsidarant sąskaitą ir pan. O kur dar bandymai pačioje Silicio slėnio širdyje susirasti butą sau ir savo šeimai ir tuo pat metu nesubankrutuoti... Juk ne paslaptis, kad butų nuoma šioje vietoje kelia šturpą ne tik atvykėliams.

– **Ar teko bendrauti su iš-eiviais iš Lietuvos, su senosios kartos ir dabartiniais emigrantais, kurie pasirinko gyvenimą toli nuo Tėvynės? Jeigu taip, tai koks Jums susidarė įspūdis apie šią visuomenės dalį? Ką Jūs apskritai manote apie emigraciją ir jos mastus Lietuvai?**

– Pažinojau puikią lietuvių šeimą, gyvenančią El Sobrante, kuri man labai padėjo pirmosiomis savaitėmis ne tik savo patarimais, kaip susitvarkyti kai kuriuos buitinius reikalus, bet ir ištempdami „pasizmonėti“ po apylinkes. Po to atsirado daugiau pažinčių su San Francisco, Palo Alto ir kitais lietuviais, kurie priskirtini naujai emigracijos bangai ir dažniausiai dirba kompiuterių ar programinės įrangos sferoje. Sakoma, kad Šiaurės Californijoje gyvenantys lietuviai nėra tipiški emigrantai, nes tai kvalifikuotus darbus dirbantys, aukštas pajamas gaunantys ir puikiai į amerikietišką visuomenę integravęsi žmonės. Neturiu tiek patirties, kad galėčiau lyginti, tarkim, Čikagos ir San Francisco Lietuvių Bendruomenes, tačiau North Californijoje sutiktus tautiečius prisimenu su didžiausia simpatija ir dėkingumu. Jie buvo labai geranoriški ir tikrai prisidėjo prie to, kad kelionė į JAV tiek man, tiek ir mano šeimai taptų tikrai puikia patirtimi.

Tuo tarpu į po pasaulį pasklidusią lietuvių emigrantų bendruomenę žiūriu kaip į labai svarbią Lietuvos visuomenės dalį, kuri nors ir gyvena už mūsų valstybės ribų, tačiau turi daug galimybių prisidėti prie labai svarbių

visuomeninių, politinių ir ekonominių procesų, dalintis patirtimi, įgyta JAV, Vakarų Europoje ar kitur. Manau, tie iš-eiviai, kurie aktyviai dalyvauja viešojoje erdvėje vykstančiose diskusijose, prisideda prie naujų lietuviškos formų kūrybos XXI a., nes, norint nenu-tautėti šiame laikmetyje, neužtenka XIX a. kaimiškos išminties. Po platus pasaulį išsibarstę tautiečiai pasitar-nauja šaliai, atveždami į Lietuvą naujų verslo idėjų. Pagaliau jie atstovauja Lietuvai pasaulyje.

– **Kalbamės su Jumis iš karto po rinkimų. Lietuva, rinkdama Seimą, balsavo už permainas. Ir žinote, susidaro įspūdis, kad Lietuva yra tarsi užstrigusi laike ir kad esame lyg tie Stokholmo sindromo įkaitai, kurie nesugebame tapti brandžia civilizuo-ta visuomene ir vis laukiame savo to vieninteli-o išgelbėtojo nuo visų bėdų: alkoholizmo, nedarbo, emigracijos. Kokia Jūsų nuomėnė?**

– Akivaizdu, kad kitą rytą po rinkimų dalis visuomenės atsibudo euforijoje, o dalis – su tokia savijauta, lyg ją vis dar kankintų naktį sapnuotas košmaras. Kas nutiko? Tiesa sakant, nieko ypatinga – mokame už tai, kad nepriklausomoje Lietuvoje nemaža visuomenės dalis gyvena žemiau skurdo ribos arba balansuoja ties ja ir jaučia nuolatinę ilgalaikę frustraciją, todėl nuolat laukia gelbėtojų. Balsavimo rezultatai yra tokie todėl, kad Lietuvos politinis elitas iki šiol nesugebėjo suprasti, jog gyvybiškai svarbu skirti didžiulį dėmesį visuomenės bendro

Amerikoje su dukryte Ūla.

išsilavinimo lygio kėlimui (sociologinės apklausos rodo, kad beveik 50 proc. Lietuvos gyventojų per metus neper-skaito nė vienos knygos), kad iki šiol nesugalvota strategija mažinti nesu-sikalbėjimo plynių tarp dviejų Lietuvų: „kaimo runkelių“ ir „miesto hipsterių“ ir kad taip vadinamos sisteminės partijos, pirmiausia socialdemokratų ir konservatorių, sėkmingai dirbdami didžiuosiuose miestuose, neskiria pakankamai laiko ir jėgų kovai už nedidelį miestelių ir kaimų mikro visuomenių išlikimą.

Nesprendžiant šių ir kitų klausimų mes iš tiesų kažkuria prasme liekame užstrigę laike, arba prieš rinkimus vis patenkame į taip vadinamą laiką kilpą.

– **Dėkoju už pokalbį.**

Parengė Vitalius Zaikauskas

LIETUVA IR PASAULIS

ES būtina daugiau investuoti į saugumą

Prezidentė susitiko su Lietuvoje reziduojančių ES valstybių ambasadoriais.

Roberto Dačkaus nuotr.

Vilnius (Prezidentūros info) – Lietuvos Respublikos prezidentė Dalia Grybauskaitė susitiko su Lietuvai akredituotais Europos Sąjungos (ES) valstybių ambasadoriais. Tai kasmetinis šalies vadovės susitikimas, kuriame aptariamos svarbiausios metų aktualijos, Lietuvos vidaus politinė padėtis, pagrindiniai ES darbotvarkės bei užsienio politikos klausimai.

Susitikime ypatingas dėmesys skirtas saugumo iššūkiams Baltijos jūros regione ir įtemptai geopolitinei situacijai, ES santykiams su JAV po

šioje šalyje įvykusių rinkimų. Prezidentės teigimu, Rusija intensyviai militarizuoja Kaliningrado sritį ir ten dislokuoja raketą, kurios gali pasiekti daugelį Europos sostinių.

Prezidentė pabrėžė tvirto ES ryšio su JAV svarbą. Pasak šalies vadovės, Amerika yra globalus saugumo ir stabilumo garantas. Todėl būtina išlaikyti naujosios administracijos interesą Europoje, dar labiau stiprinti transatlantinį bendradarbiavimą gynybos, saugumo ir ekonomikos srityse.

Prisieks Vyriausybės nariai

Vilnius (ELTA) – Gruodžio 9 d. Prezidentė Dalios Grybauskaitės dekretu naujai suformuotoje septynioliktoje Vyriausybėje teisingumo ministre paskirta Milda Vainiūtė.

53 metų M. Vainiūtė – Mykolo Romerio universiteto teisės profesorė. M. Vainiūtė buvo ketvirtoji socialdemokratų kandidatė į teisingumo ministro postą po to, kai, kilus skandalui dėl vairavimo išgėrus, iš jo pasitraukė jau paskirtas Julius Pagojus.

Prieš J. Pagojų tarp galimų kandidatų į teisingumo ministrus buvo minimas Darius Petrosius, tačiau jis savo kandidatūrą atsiėmė, o Julijaus Sabausko kandidatūra netiko „valstie-

čiams-žaliesiems”.

Dėl didelės darbų apimties šią savaitę Seimas ketina posėdžiauti ne dvi dienas kaip įprasta – antradienį ir ketvirtadienį, bet ir surengti nenumatytą papildomą plenarinį posėdį penktadienį.

Gruodžio 13 d. Seimas ketina svarstyti ir patvirtinti naujos Vyriausybės programą. Į darbotvarkės projektą įrašyta ir Sauliaus Skvernelio vadovaujamos Vyriausybės narių priesaika.

Taip pat planuojama apsispręsti dėl dar vieno Seimo pirmininko pavaduotojo. Į šias pareigas socialdemokratai siūlo Seimo nario socialdemokrato Mindaugo Basčio kandidatūrą.

XLV Vilniaus aukcione – dėmesys miniatiūrai

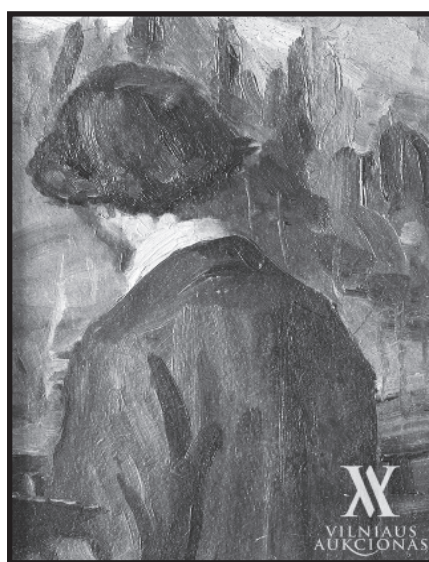
Vilnius (ELTA) – Vykusiame jubiliejiname – 45-ajame – Vilniaus aukcione didžiausio dėmesio susilaukė miniatiūrų rubrika. Iš 22 pristatytų mažųjų formatų darbų nupirkta beveik 70 proc. kūrinių.

Dėl kai kurių darbų buvo įnirtinamai varžomasi. Jono Čeponio miniatiūros „Ruduo” kaina pakilo nuo 590 iki 810 eurų, Raimundo Sližio – nuo 840 iki 1250 eurų. Vis dėlto intensyviausia kova vyko dėl Antano Žmuidzinavičiaus mažojo formato kūrinių „Petras Kalpokas prie darbo”. Pastarasis kūrinys buvo nupirkta už 1 750 eurų, o jo kaina nuo pradinės pakilo kiek daugiau nei du kartus.

Prano Gailiaus kūryba taip pat vertinama kolekcininkų. Minint tapytojo išėmimo mirties metines, jam aukcione buvo skirta rubrika „In memoriam”. Nupirkti abu dailininko kūriniai.

Stebint aukcionų statistiką, galima išskirti Leoną Katiną. Po šio aukciono dailininkas pateko į perkamiausių autorių dešimtuką. Jo tapybos darbų ciklas „Gruzija” nupirkta už 1 900 eurų.

Tarp brangiausiai parduotų kūrinių autorių – Jonas Švažas, Vytautas

Kasiulis, Kazys Šimonis. Jono Švažo aliejinės tapybos kūrinys „Žalias peizažas su mergaite” nupirkta už 8 000 eurų. V. Kasiulis ir K. Šimonis šiame aukcione tapo ir vienas perkamiausių autorių. Parduoti trys V. Kasiulio kūriniai ir keturi K. Šimonio darbai.

Kitas, XLVI Vilniaus aukcionas bus skirtas knygoms, leidiniams, kartografijai ir istorinei grafikai vyks 2017 m. vasario 25 dieną.

FTB nuslėpė Rusijos kišimąsi į rinkimus

Washingtonas (BNS) – JAV senatorius Harry Reid tvirtina, kad Federalinio tyrimų biuro direktorius James Comey tyčia nuslėpė informaciją apie Rusijos vykdytus kompiuterinius išsilaužimus, kuriais buvo siekiama užtikrinti Donald Trump pergalę prezidento rinkimuose.

J. Comey turėjo informacijos, liudijančios, kad Rusija ketino palenkti lapkritį vykusius prezidento rinkimus D. Trump naudai. J. Comey veiksmais turėtų tirti Senatas ir kitos vyriausybės agentūros, tarp jų ir saugumo agentūros.

Respublikonai paneigė praneši-

mus apie slaptą CŽV išvadą, kad Rusija siekė pasukti JAV rinkimus D. Trump naudai.

Dienraštis „The New York Times” pranešė, kad JAV slaptosios tarnybos beveik įsitikinusias, jog rusų kompiuteriniai išsilaužimai infiltravosi ir į respublikonų nacionalinio komiteto, ir demokratų partijos kompiuterines sistemas, tačiau atskleidė tik iš demokratų kompiuterių paimtą informaciją.

JAV prezidentas Barack Obama nurodė peržiūrėti visas per 2016 m. rinkimų ciklą vykdytas kibernetines atakas.

JAV gynybos sekretorius atvyko į Iraką

Bagdadas (LRT.lt) – JAV gynybos sekretorius Ashton Carter atvyko į Iraką aptarti būsimos operacijos, kuria siekiama atkovoti grupuotės „Islamo valstybė” džihadistų valdomą Mosulo miestą, etapų.

Jungtinės Amerikos Valstijos vadovauja tarptautinei koalicijai, kuri oro antpuoliais, įranga, mokymais ir konsultacijomis teikia paramą Irako

pajėgoms kovoje su džihadistais.

JAV specialiosios pajėgos aktyviai veikia Irake ir kaimyninėje Sirijoje.

Kalbėdamas saugumo forume Bahreine, A. Carter patvirtino Washingtono planus siųsti dar 200 karių, kurie prisidės prie 300 jau ten esančių kareivių.

Rusiją šalins iš tarptautinių sporto rungtynių

Londonas (BNS) – Garsėjantys balsai ragino uždrausti Rusijai dalyvauti žiemos olimpiadoje ir kituose dideliuose tarptautiniuose sporto renginiuose, kai naujausia ataskaita pateikė daugiau detalių apie valstybės palaikomą dopingo vartojimo schemą, sukurta šioje šalyje.

Nepriklausomas ekspertas Richard McLaren pateikė faktų, kaip Rusija daugiau kaip tūkstantį atletų įtraukė į institucijų sąmokslą ir skatino juos vartoti dopingą prieš 2014 metų žiemos olimpiadą Sočyje, 2012 metų vasaros olimpiadą Londone ir kitas tarptautines varžybas.

Naujausiame dokumente kanadietis teisininkas nurodė, kad su nusikalstama schema buvo susiję mažiausiai 30 šakų atletai ir kad klastojant rusų sportininkų dopingo tyrimų mėginius buvo naudojama tirpi kava

ir druska.

Rusijos sporto ministerija, anot R. McLaren, atlikusi esminį vaidmenį šiame sąmoksle, leido kelerius metus apgaudinėti tarptautinius sporto pareigūnus, o valstybė palaikė dopingo vartojimo kampaniją.

Rusijos lengvaatlečiams jau anksčiau buvo uždrausta dalyvauti tarptautinėse rungtyne ir rugpjūtį vykusioje Rio de Janeiro olimpiadoje. Antroji R. McLaren ataskaita dar labiau padidino pyktį ir spaudimą paskelbti naujų sankcijų.

Britanijos sporto organizacijos „UK Sport” vykdomoji direktorė Liz Nicholl sakė, kad Tarptautinis olimpinis komitetas turėtų diskvalifikuoti visus rusų sportininkus, ketinančius dalyvauti 2018 metų žiemos olimpiadoje Pietų Korėjoje.

Apdovanoti Nobelio premijų laureatai

Oslas (Diena.lt) – Kolumbijos prezidentas Juan Manuel Santos tapo Nobelio premijų laureatų apdovanojimų iškilmių žvaigžde. Dalyvaujant karališkajai šeimai, Norvegijos vyriausybės nariams, Kolumbijos konflikto aukų atstovams, šeštadienį Oslo rotušėje jam įteikta Nobelio taikos premija.

Kolumbijos prezidentui pavyko su FARC sukilėliais pasiekti taikos susitarimą ir užbaigti penkis dešimtmečius vykusį karą, pareikalavusį daugiau kaip 260 tūkst. gyvybių. Karo metu taip pat dingo 45 tūkst. žmonių, beveik 7 mln. žmonių teko palikti savo namus. Nobelio premiją sudaro auksinis medalis, diplomai ir 8 mln. švediškių kronų čekis (824 tūkst. eurų, 871 tūkst. dolerių). Šią sumą Kolumbijos prezidentas pažadėjo paaugoti

B. Dylan Nobelio premijos įteikimo iškilnėse taip ir nepasirodė. Wolftimes.com nuotr.

karo aukoms.

Vėliau šeštadienį Švedijos sostinėje Stokholme apdovanoti Nobelio premijų laureatai mokslo, ekonomikos ir kitose srityse. Iškilnėse nedalyvavo literatūros premijos laureatas Bob Dylan. Dainininkas ir dainų autorius nusiuntė padėkos kalbą, kuri buvo perskaityta per iškilmes Stokholmo rotušėje.

Laikas peržiūrėti sovietinę 1926-ųjų perversmo interpretaciją

AUDRONĖ V. ŠKIUDAITĖ

Grįžusi į tėviškę sužinojau, kad netolimame Bardiškių kaime (Pakruojo r.) buvo paminėtas „keturių komunarų“ sušaudymo 1926 m. gruodžio 27 d. devyniasdešimtmetis. Vienas iš komunarų buvo Karolis Požela (čia gimęs 1896 m.), revoliucionierius komunistas, Lietuvos komunistų partijos vadas. Pakruojyje iki šiol veikia grupelė aršių komunistų, kasmet mininčių šią datą ir pokario partizanus tebevadinančių banditais. Bardiškiuose tebestovi K. Poželos tėvų namas. Dabar ten sovietų laikais įkurto muziejaus nebėra, bet trobesys tebestovi prižiūrimas (tikriausiai valdžios). Įdomu, kad kaip ir kitas komunistų vadas Antanas Sniečkus, Karolis buvo kilęs iš stambaus ūkininko šeimos. Dar įdomiau, kad jo tėvas Juozapas Požela 1930 m. savo kaime pastatė Vytauto Didžiojo paminklą, kuris tebestovi iki šiol. Neseniai nuo ūmios ligos miręs Juras Požela – Seimo narys, sveikatos ministras – buvo Karolio proanūkis.

Revoliucionierius Karolis Požela

Karolis paliko du vaikus iš dviejų žmonių – 1925 m. Maskvoje gimė Juras Požela (motina – pagrindininkė, socialistinė rašytoja Eugenija Tautkaitė, Vinco Kapsuko žmonos Domicelės, Stalino sušaudytos 1939 m., sesuo); 1927 m. irgi Rusijoje gimė Maja Poželaitė (motina Katrė Matulaitytė, iš Suvalkijos kilusio kairiųjų veikėjo Stasio Matulaičio dukra, tuo metu, kai ji bendravo su Karoliu, buvo Sovietų Sąjungos ambasados darbuotoja, TASS agentūros Kaune korespondentė). Karolio Poželos abi žmonos Stalino buvo represuotos – E. Tautkaitė 1937 m. aštuoneriems metams įkalinta, o K. Matulaitytė 1939 m. sušaudyta. K. Poželos sūnus Juras, miręs 2014 m., buvo garsus mokslininkas, puslaidininkių fizikos specialistas, akademikas, Lietuvos, Rusijos ir Europos mokslo akademijų narys, LR Seimo narys 1992–1996 m. Jo sūnus, neseniai mirusio Juro tėvas, Karolis – taip pat fizikas. Kitos revoliucionieriaus atžalos – Majos Poželaitės – pėdsakų Lietuvoje ne daug – jos pavardė minima tarp Lietuvos istorijos institute 1973 m. apgintų daktaro disertacijų (iš menotyros srities) disertantų. Po motinos Katrės represavimo Rusijoje ji greičiausiai ten buvo užauginta ir liko gyventi.

Kasmetiniuose revoliucionieriaus K. Poželos paminėjimuose, kuriuose dalyvauja ir jo palikuonys, yra kalbama apie represijas – kad su Karoliu Požela ir jo draugais revoliucionieriais „fašistinė Smetonos valdžia“ susidorėjo. Apie minėjimą visada informuoja Pakruojyje nuo sovietų laikų tebeleidžiamas laikraštis „Auksinė varpa“. Šiame rašinyje ir noriu prisiliesti prie 1926 m. įvykių.

Anais sovietų laikais, dar būdama jauna žurnalistė, buvau gavusi pasiūlymą užrašyti prieškarinio laikų revoliucionierės Marijos Chodosaitės, turtingo Kauno žydo dukters, prisiminimus ir juos paruošti spaudai. Prisiminimų knygelė „Audrose brendusi jaunystė“ buvo išleista 1981 m. Šio darbelio ėmiausi tikėdamasi, kad turėsiu galimybę prieiti prie spec. archyvų, kurie eiliniam žurnalistui nebuvo prieinami. Mano lūkesčiai, be abejo, neišsipildė – viena į tuos archyvus nebuvau įleista, o skaitant

kokį revoliucinį dokumentą, visada šalia stovėdavo archyvo darbuotojas. Galia guostis nebent tuo, kad šiandien faktai, apie kuriuos tuomet papasakojo M. Chodosaitė, labai iškalbingai parodo, kad ir tuomet Lietuvos politinį gyvenimą veikė Sovietų Rusija. Jeigu tikėtume ta 1926 m. situacija, kurią pateikia ši revoliucionierė, tampa aišku, kad keturių vadovujančių komunistų sušaudymas buvo neišvengiamas, – tai buvo valstybės gynyba, nes situacija buvo tokia įtempta, kad 1939-ieji, kai Sovietų Rusija įvedė į Lietuvą savo kariuomenę (taip šiais laikais „žaliuosius žmogeliukus“ įvedė į Ukrainos Krymą), būtų atėję dar 1926 m. Visa laimė, kad Lietuvos karininkija spėjo užbėgti už akių Rusijos vadovujamam komunistų perversmui. Tik keista, kad istorikai 1926-ųjų perversmą vis dar pateikia kaip lietuvių radikalų išsišokimą, nebando ieškoti tikrųjų įvykių priežasčių ir tebesivadovauja sovietų primesta interpretacija.

1926 m. politinė situacija pačių komunistų akimis

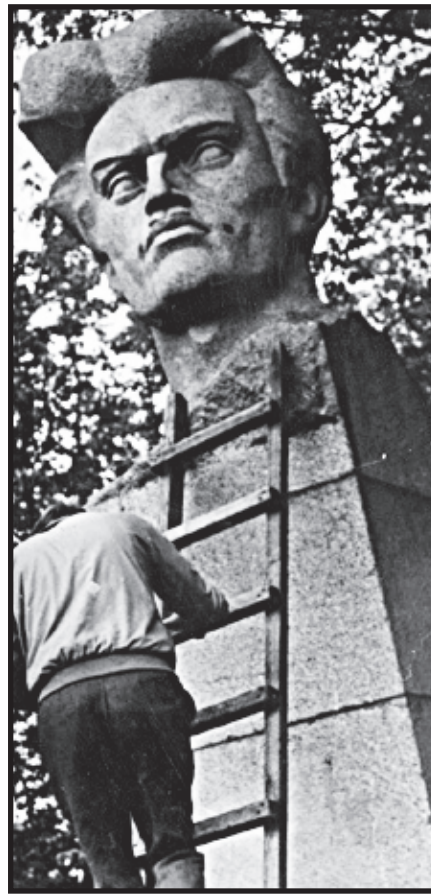
Štai atskiri epizodai iš M. Chodosaitės, K. Poželos ryšininkės, prisiminimų.

„Artėjo rinkimai į III seimą. Jiems rengėsi ir Lietuvos KP, dar 1925 m. kovo mėn. apsvarsčiusi šį klausimą ir nutarusi aktyviai juose dalyvauti. LKP CK tezėse „LKP artimiausi uždaviniai“ buvo sakoma, kad seimo rinkimų kampanijos metu komunistai turi stengtis per galias darbininkų organizacijas įregistruoti kairiųjų darbininkų ir valstiečių sąrašus, o ten, kur tokių sąrašų nebus, kviesti balsuoti už socialdemokratų sąrašus, iškelus jų kandidatams savo reikalavimus“. „Rinkimuose į seimą 1926 m. gegužės mėn. krikščionių demokratų reakcija pralaimėjo, ir tai buvo rimtas darbo žmonių pasiekimas“ (75 psl.).

„Krikščionių demokratų valdžia dar spėjo surengti kariuomenės teismą kuopininkams, t. y. darbininkų ir vargingųjų valstiečių atstovams I seime, jų kandidatams į II seimo atstovus... Tilmanso salė, kur vyko teismo posėdis, buvo pilnutėlė... Teimas vyko jau po krikščionių demokratų pralaimėjimo... Nuotaika buvo pakili. Iš publikos buvo girdėti pritarimų kaltinamiesiems, revoliucinių šūkių... Naujos politinės aplinkybės, sustiprėjusios darbo žmonių revoliucinės nuotaikos privertė teismą kuopininkus išteisinti... Sužinoję apie kuopininkų išteisinimą, darbo žmonės gausiai rinkosi prie Kauno sunkiųjų darbų kalėjimo... minią komunistai nukreipė į Liaudies namus. Turėjęs įvykti profsąjungų susirinkimas virto daugiatūkstantiniu mitingu... Rytojaus dieną... Rotušės aikštėje susirinko tūkstantinė darbo žmonių minia. ...Atsirado raudona vėliava... Demonstracija nužygiavo iš senamiesčio pro prezidentūrą į Laisvės alėją... Ant raudonų kaspinų buvo išrašyti šūkiai. Demonstracija buvo gausi“. (77 psl.)

Tos demonstracijos metu M. Chodosaitė buvo suimta ir pateko į kalėjimą: „Iš laisvės ateidavo kasdien vis džiugesnės naujienos – steigiasi legalūs darbininkų laikraščiai, visoje Lietuvoje vyksta gausūs mitingai, streikai, laukiama amnestijos politiniams kaliniams“.

„1926 m. atėjus į valdžią liaudininkams ir socialdemokratams, atmosfera

Paminklas Karoliui Poželai centrinėje Pakruojo aikštėje buvo pastatytas 1971-aisiais metais, o po 20 metų išmontuotas ir perduotas saugoti į Grūto parką.

šiek tiek pragiedrėjo, buvo galima laisviau rinktis. Iki tol veikęs giliame pogrindyje, K. Požela įstojo į Kauno universiteto teisės fakulteto ekonomijos skyrių... Daugėjo pažangiai galvojančių studentų, plito marksistinės idėjos. Universitete veikė K. Poželos iniciatyva įkurta dar 1926 m. pavasarį studentų marksistų draugija „Atžala“... Didėjo darbininkų ir valstiečių nepasitenkinimas. Masės kairėjo... Politinė kova Lietuvoje 1926 m. virte virė. ...lapkričio 21 d. fašistuojantys Kauno universiteto studentai rengėsi demonstracijai ir ketino puliti profsąjungų būstinę bei išdraskyti „Darbininkų atstovo“ laikraščio redakciją. Lietuvos Komunistų partijos vadovybė mobilizavo komunistus, aktyvius darbininkus šiam išpuoliui atremti. Savaizgus grupių organizavimui vadovavo K. Požela, J. Greifenbergeris... Tuo metu ypač padidėjo K. Poželos kaip Komunistų partijos vadovo vaidmuo ir atsakomybė. ...nuo 1926 m. rugsėjo pradžios K. Požela – Lietuvos Komunistų partijos CK sekretorius ir vadovavo Kaune veikiančiam jo Politiniam Biurui“ (108 psl.).

Tiesioginės Lietuvos komunistų sąsajos su SSRS

Apie Lietuvos komunistų ryšius su sovietine Rusija M. Chodosaitė rašo: „Lietuvos komunistai gyveno Maskvoje įvairiais tikslais – vieni konspiracijos sumetimais gyventi Lietuvoje negalėjo, turėjo kurti laiką iš ten išvykti ir dirbo tarybinėse įstaigose, kiti mokėsi“. 1923–1925 m. Maskvoje gyveno ir pati M. Chodosaitė, kur kartu su kitais lietuviais komunistais ir komjaunuoliais mokėsi partinio darbo Lietuvos pogrindyje.

Beje, dabar internete sklindančiose K. Poželos biografijose neminima, kad ir jis palaikė ryšius su Maskva ir kad ten lankydavosi. O pvz., M. Chodosaitė rašo (73 psl.) apie 1925 m.: „K. Požela tuo metu buvo Maskvoje. Mes susitarėm, kada ir kaip susitiksim, o kol jis grįš, išsirūpinsiu dokumentus“. Beje, Maskvoje 1925 m. gimė ir Poželos sūnus Juras. Jo motina E. Tautkaitė Maskvoje gyveno nuo 1923 m., kai Lietuva ir SSRS apsikeitė politiniais kaliniais.

Kita Karolio Poželos moteris, Katrė Matulaitytė, Kaune dirbo Sovietų Sąjungos Telegramų agentūros (TASS-o) korespondente (74 psl.). „Katrė galėjo naudotis TSRS atstovybės mašina. Mes su Karoliu išeidavom toli už miesto į Ukmergės kelią ir susistabdydavom pravažiuojančią Katrę. Tai būdavo malonūs pasivažinėjimai“ (106 psl.). 1926 m., prieš gruodžio 16-osios perversmą, „Katrei reikėjo grįžti į Maskvą. Paskutinę rožių puokštę savo žmonai Karolis padovanojo geležinkelio stotyje. Jie nežinojo, kad atsiveikina visam laikui“ (106 psl.). Dukra Maja gimė Leningrade jau po Karolio mirties.

Turint galvoje, kad komunistai ir pats K. Požela buvo fanatikai, kuriuos rėmė Sovietų Sąjungos struktūros, o tuometinė kairioji Lietuvos valdžia buvo bejėgė, visai natūrali atrodo Lietuvos patriotų reakcija gelbėti valstybę perversmo būdu ir sunaikinti komunistų vadus. (Tarp sušaudytųjų buvo ir komjaunimo vadas Juozas Greifenbergeris.) Todėl keista šiandien egzistuojančioje virtualioje „Enciklopedijoje Lietuvai ir pasauliui“, kuri skelbiama remiama Lietuvos mokslų akademijos, Vilniaus ir Vytauto Didžiojo universitetų, skaityti, kad K. Požela „tapo politinių represijų auka“. Blaiviai mąstant atrodo, kad kitu atveju auka būtų buvusi Lietuva.

<http://draugokalendarius.org>

Romualda Rynne, gyvenanti **Crete, IL**, pratęsė metinę „Draugo“ prenumeratą ir paaukojo 100 dol. laikraščio leidybos išlaidoms sumažinti. Ačiū, kad skaitote, ačiū, kad dosniai remiate mūsų laikraštį.

Čikagos Lietuvių moterų klubas, „Draugo“ laikraščio leidybos išlaidoms sumažinti atsiuntė 100 dol. Nuoširdžiai dėkojame už dosnią paramą.

Marie Dubauskas, gyvenanti **Clarendon Hills, IL**, kartu su metinės „Draugo“ prenumeratos mokesčiu atsiuntė 50 dol. Jūsų parama padės skleisti lietuvišką žodį išeivijoje.

Dalia Sadauskas, gyvenanti **Wheaton, IL**, pratęsė metinę „Draugo“ prenumeratą ir paaukojo 50 dol. Nuoširdžiausius padėkos žodžius skiriame Jums.

Romualdas Rakauskas

Atkelta iš 5 psl.

– Esate minėjęs, kad fotografijoje Jums svarbu ne tik gražus darbas, bet ir to grožio susiejimas su žmogumi. Apskritai kalbant, visa Lietuvos fotografijos mokykla remiasi humanizmu, be žmogaus, rodos, ir fotografijose kažko trūksta.

– Komunizmas sugriovė tai, kas iki tol tekėjo natūralia vaga – šitokia gausybė išsudytų, išvežtų, pabėgusių žmonių, sunaikintos tradicijos bei papročiai. Sušaudytos dainos – štai kokia buvo mūsų realybė. Bet kraujyje ir širdyse mes viską buvome atsinešę dar iš ano laiko, todėl, matyt, ir ieškojome to gyvenimo atspindžių pasikeitusiame krašte. O kur tai galėjo būti? Tik kaime, tik senų žmonių akyse, jų ritualuose ir kultūroje. Iš čia ir tas humanizmas – visiškai natūralus, dar gyvas ir nesunaikintas. Humanizmas, vidinė kultūra, padarumas buvo mūsų tautoje, ir to gyvenimo detales, atspindžius dar galėjai regėti. Mūsų, kaip fotografų, pareiga buvo tai pamatyti ir užfiksuoti.

Bet aš ir šiandien matau tas gerumu ir šviesa spindinčias akis. Kiekvieną sykį nuvažiuavęs į atlaidus patiriu stebuklingų akimirkų, matau šviesių, neapykantos ir blogio neperkreiptų veidų. Žinoma, šiandienė santvarka duoda savo vaisių – susvetimėjimą, nepagarbą, meilę buteliui ir pinigui. Bet tik paieškok, ir rasi grožį..

Žinoma, juk atsirenki tai, kas tau yra artima, ką labiau vertini. Kodėl mano fotografijose nėra muštynių, girtuoklių? Nes aš jų nematau arba praeinu pro šalį, ir man net nekyla mintis stabtelėti ir tai fiksuoti. Lygiai taip pat fotografuodamas žmones minioje atsirenki tuos veidus, kurie tau asmeniškai kažką sako. Pasaulis yra labai įvairus, ir negali jo aprėpti viso. Žmogui duota dvasia, kuri ir koman-

duoja, veda jį. Taip aš ir fotografuoju – pasikliaudamas intuicija einu ten, kur veda vidinis balsas. O jis sako – pasaulis yra gražus ir ką tu jam į tai?..

– Dešimt metų skyrėte ciklui „Žydėjimas“, dešimt metų tam trumpam kasmetiniam gamtos ritualui. Kas Jums pačiam yra žydėjimas?

– Kai pradėjau „Žydėjimo“ temą, Aleksas Dabulskis man sakė: „Romai, dabar turi temą visam gyvenimui.“ Pradžioje ir aš taip galvojau, bet paskui pamačiau, jog viskas kartojasi, ir ga-

limybės, siužetai, motyvai jau išnaudoti. Ciklas užsidarė, ir nebuvo prasmės draskytis. Beje, pastebėjau, kad su visais ciklais man buvo panašiai – per dešimt metų temą visiškai išsemi.

Kai tu pagauni kokią monumentaliją temą, ji tave labai disciplinuoja, ir tu žinai, kur link eini. Per žiemą aš privalvodavau įvairių scenų, motyvų, o kai tik prasidėdavo žydėjimas, taip ir važiuodavau pradėdamas Dzūkiją, kuri pražysta pirma, ir kildavau į viršų per visos Lietuvos sodus. Žinoma, ne viskas eidavo taip, kaip sugalvodavau.

Dažnai tekdavo improvizuoti, pritaikyti prie esamos situacijos, bet visa tai išeidavo į gera: netikėti rezultatai – fotografo kasdienybė.

„Žydėjimas“ beveik visas surežisuotas, bet jame niekas neforsuojama, nekuriamas radikalus kontrastas, tiesiog gražioje aplinkoje – gražus ir žmogus. Tai harmoningas pasaulis. Esama čia ir dramatismo, bet jis subtilus, labiau pustoninis, o ne šaukiantis ar vulgarus.

– Kaip iš laiko perspektyvos atsiveria Jūsų paties nuotraukos? Minėjote, kad įdomiausia yra tie reportažai, gryoji dokumentika, o ne režisūra...

– Fotografijoje vertingiausia yra reportažas. Tai yra tikra. Juk fotografija gimė iš poreikio atspindėti realybę tokią, kokia ji yra, kad būtų iki mažiausio tikslumo užfiksuota tai, kas yra, ir tai liktų kaip tam tikras istorinis dokumentas ateičiai.

Reportažinė fotografija laikui bėgant tampa tik vertingesnė ir įdomesnė, tad tie „lemtingi atsitiktinimai“ – tartum kokybės garantas. Štai, pavyzdžiui, nuotrauka iš ciklo „Vilniaus šiokiadieniai“, kur per Žaliąjį tiltą važiuoja sunkvežimiai. Rodos, nieko ten išpūdingo, bet dabar į tai žiūri kaip į tam tikrą dokumentą, istoriją ir džiaugiesi, kad spėjai užfiksuoti tai, ko jau nebeliko. Gal todėl man iki šiol atrodo, kad reportažinė fotografija yra kur kas vertingesnė už režisūrinius išsigalvojimus, ir tai išliks ne tik kaip menas, bet visų pirma kaip praėjusio laiko dokumentas.

Kai mes ėmėmės fotografijos, ji nieko bendra neturėjo su menu, o mes kaip tik mėginome „išlaužti“ kažką meniško. Bet dabar, kai žiūriu savo archyvus, matau, kad laikas paauksuoja būtent tuos dokumentinius kadrus, ir jie sušvinta visiškai naujomis, netikėtomis spalvomis. Gali nutikti ir taip, kad netolimoje ateityje mano žurnalistiniai darbai, kuriuos dariau tik iš reikalo, bus vertingesni ir įdomesni už visus „Žydėjimus“, kuriems skyriaus gerokai daugiau laiko ir energijos.

Kalbino Gediminas Kajėnas

ATLANTIC Express Corp.

SIUNTINIAI Į VISĄ EUROPA

+ Ukraina, Baltarusija, Moldova, Rusija

Greičiausi pristatymo terminai

Kiekviena dėžė nemokamai apdrausta \$100

Siūlome automobilių gabenimą į visą pasaulio šalį, automobilių perkimą iš visų JAV aukcionų, asmens turto perkraustymą

Asmeninės siuntos
708-907-3000

Siuntinių paėmimas iš namų
630-774-2136

Sekite savo siuntas:
AtlanticExpressCorp.com/tracking

Centrinio ofiso adresas
8801 S. 78TH AVE, BRIDGEVIEW, IL 60455

Šiuo metu jau surinkinėjame siuntas kalėdoms!

Siuntinių Priėmimo Vietos

Atlantic Express Centrinis Ofisas
8801 S. 78th Ave. Bridgeview, IL 60455
Tel: 708-907-3000

Rūta
6551 South Cass Ave Westmont, IL 60559
Tel: 630-964-7882

Florist Queen
1620 Pebblewood Lane Naperville, IL 60563
Tel: 630-450-2014

Eurus Deli
22 W. 535 Butterfield Rd., Glen Ellyn, IL 60137
Tel: 630-469-4290

Biomed
360 Townline Rd. Mundelein, IL 60060
Tel: 847-566-6676

Royal Petal Inc.
188 E. Wend St. Lemont, IL 60439
Tel: 630-257-0339

Excel Insurance
5150 W. Belmont Ave #4, Chicago, IL 60641
Tel: 773-777-4700

Romanian American Network
6201 W. Howard St. B3 Niles, IL 60714
Tel: 847-897-6710

Granitex
704 N. Larch Ave. Elmhurst, IL 60126
Tel: 630-888-1838

Atlantic Express Chicago
2715 W. 71 St. Chicago, IL 60629
Tel: 773-476-2655

Real Exteriors
3740 N. 25th Ave. Suite D Schiller Park, IL 60176
Tel: 847-671-1155

Lithuanian Plaza
9921 S. Roberts Rd., Palos Hills, IL 60465
Tel: 708-599-9866

Galos Caves
6501 W. Irving Park Rd. Chicago, IL 60634
Tel: 773-283-7701

Kunigaikščių Užeiga
6312 S. Harlem Ave. Summit, IL 60501
Tel: 708-594-5622

Biomed 2
4548 N. Harlem Ave. Harwood Heights, IL 60706
Tel: 773-656-2430

Kalyva
338 S. Rohlwing Rd. Palatine, IL 60074
Tel: 847-776-7766

Continental USA
2207 W Chicago Ave, Chicago, IL 60622
Tel: 773-489-9170

SKAUSMO GYDYMAS

DR. RENATA VARIAKOJYTĖ
SKAUSMO GYDYMO SPECIALISTĖ
7600 W. College Drive
Palos Heights, IL 60463
Tel. 708-361-5550
Nugaros, kaklo, galvos, sąnarių bei kitų skausmų gydymas

VIDAUS LIGOS

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.
VIDAUS LIGŲ GYDYTOJAS
Kalbame lietuviškai
6918 W. Archer Ave. St. 5 ir 6
Chicago, IL 60638
Tel. 773-229-9965
Valandos susitarus

AKIŲ LIGOS

DR. ŽIBUTĖ ZAPARACKAS
DR. PAUL KNEPPER
Akių ligos – chirurgija
150 E. Huron, Suite 1000
Chicago, IL 60611
Valandos susitarus
Tel. 312-337-1285

ARAS ŽLIOBA, M.D.
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

DANTŲ GYDYTOJAI

DR. JOVITA KERELIS
DANTŲ GYDYTOJA
9525 S. 79 th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. 708-598-8101

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
DANTŲ GYDYTOJAS
Lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą
Susitarimui kalbėti angliškai arba lietuviškai
4647 W 103 St, Oak Lawn, IL
Tel. 708-422-8260

<http://draugokalendarius.org>

2017 metus siūloma paskelbti K. Bradūno metais

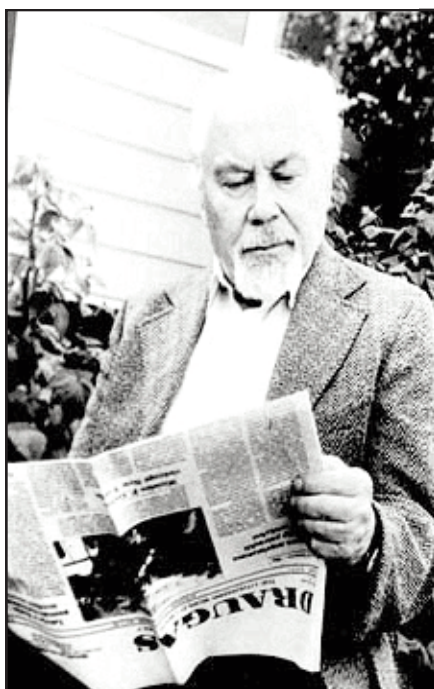
Tokį nutarimo projektą įregistravo Seimo nariai Eugenijus Jovaiša, Edmundas Pupinis, Aušra Papirtienė, Arūnas Gumuliauskas, Levutė Staniuvienė, Raminta Popovienė ir Kęstutis Smirnovas.

2017 m. bus minimos poeto, publicisto Kazio Bradūno 100-osios gimimo metinės.

„Lietuvos nacionalinės kultūros ir meno premijos laureatas Kazys Bradūnas yra ryškiausias XX amžiaus žemininkų-lankininkų kartos poetas, redaktorius, JAV lietuvių literatūrinio ir kultūrinio gyvenimo organizatorius“, – pažymima nutarimo projekte.

Jame siūloma Vyriausybei sudaryti Kazio Bradūno metų komisiją, kuri iki šių metų gruodžio 31 d. parengtų Kazio Bradūno metų veiksmų planą. Taip pat siūloma 2017 metų valstybės biudžete numatyti lėšų Kazio Bradūno metų komisijos sudarytam ir patvirtintam veiksmų planui įgyvendinti.

ELTA

Kazys Bradūnas buvo ilgametis „Draugo“ redaktorius.

Geriausia kalėdinė dovana – DRAUGAS
Tai pažinčių ir susitikimų vieta
Padovanokite lietuvišką pasaulį!
www.draugas.org
www.facebook.com/draugolaikrastis

Tapkite
DRAUGO
skaitytojais

NAUJIEMS PRENUMERATORIAMS

metams – 120 dol. pusmečiui – 65 dol.
internetinė (pdf) metams – 115 dol. 3 mėn. – 30 dol.

Siunčiu _____ dol.

Vardas, pavardė _____

Adresas: _____

Miestas _____ valstija _____ zip _____

Čekį siųskite:
DRAUGAS,
4545 W. 63rd. St.,
Chicago, IL 60629

Tel. 773-585-9500

www.draugas.org

Iškiliai lietuvei

A † A STASEI PETERSONIENEI

iškeliavus Amžinybėn, liūdime kartu su jos vaikais
– DAIVA ir VYTU. Prisimindami gražų ir prasmingą
jūsų Mamos gyvenimą linkime stiprybės ir vilties.
Tegu Mamos dvasia ir darbai jus įkvepia.

„Draugo“ redakcija, administracija ir leidėjai

ADVENTAS ir ŠV. KALĖDOS

Šv. Mišių ir šventinių renginių tvarka

2016–2017 metai

Lietuvių evangelikų liuteronų Tėviškės parapija

(5129 Wolf Rd. Western Springs, IL 60558)

Gruodžio 11 d., 3-čiąjį Advento sekmadienį, 11:30 val. r. – pamaldos su Šv. Komunija bei parapijos „Kalėdinė kavutė“. Šventinę programą atliks muz. Algimantas Barniškis.

Gruodžio 18 d., 4-ąjį Advento sekmadienį, 11:30 val. r. – pamaldos su Šv. Komunija ir sekmadieninės mokyklėlės programa bei Kalėdų Senelio apsilankymu.

Gruodžio 24 d., šeštadienį, 4:45 val. p. p. – Šv. Kūčių vakaro pamaldos. Pamaldose giedos choras, skambės arfos muzika, jas puoš žvakučių šviesa.

Gruodžio 25 d., sekmadienį, 11:30 val. r. – Šv. Kalėdų pamaldos su Šv. Komunija.

Sausio 1d., sekmadienį, 11:30 val. r. – Naujųjų 2017 Viešpaties metų pirmosios pamaldos su Šv. Komunija.

Ziono liuteronų parapija

(9000 S. Menard Avenue, Oak Lawn, IL 60453)

Gruodžio 11 d., 3-čiąjį Advento sekmadienį, 11 val. p. p. – lietuviškos pamaldos su Šventa Komunija.

2 val. p. p. – Kalėdinės muzikos šventė.

Gruodžio 16 d., penktadienį, 4 val. p. p. – darželio „Spindulėlis“ vaikų paruošta Kalėdinė programėlė ir vaišės.

Gruodžio 18 d., sekmadienį, – 4-ąjį Advento sekmadienį, 11 val. p. p. – lietuviškos pamaldos su Šventa Komunija.

Gruodžio 20 d., antradienį, 12 val. p. p. – Kalėdinės pamaldėlės „Spindulėlio“ vaikams ir jų tėvams.

Gruodžio 24 d., šeštadienį, 4 val. p. p. – Kūčių pamaldos žvakių šviesoje su Šv. Komunija; giedos choras ir solistė.

Gruodžio 25 d., sekmadienį, 11 val. p. p. – šventinės Kalėdinės pamaldos lietuvių kalba su Šv. Komunija bei specialia muzikine programa.

Gruodžio 31 d., šeštadienį, Naujų Metų išvakarėse, 4 val. p. p. – tradicinės Naujametinės pamaldos su Šv. Komunija (anglų kalba).

2017 m. sausio 1 d., sekmadienį, 10 val. r. – Jungtinės pamaldos.

Remkime
Draugo fondą
www.draugofondas.org

PAS MUS IR APLINK MUS

■ **Gruodžio 17 d., šeštadienį, 6 val. v. Moose Lodge** (51 Madison St., Riverhead, NY 11901) visus visus, didelius ir mažus, JAV LB Rytinio Long Island apylinkė maloniai kviečia į labai smagią ir linksmą Kalėdinę šventę „Muzikinės Kalėdos“ kartu su muzikantu-DJ Eugenijumi Dicevičiumi. Daugiau informacijos tel. 631-764-1932 arba el. paštu: rasamaja@gmail.com.

■ **Švč. Mergelės Marijos Nekalto Prasidėjimo** bažnyčioje (2745 W. 44th St., Chicago, IL) gruodžio 18 d. 10 val. r. švęsime ketvirtąjį Advento sekmadienį. Eucharistijos šventimą atnašaus kun. Gediminas Keršys. Po Mišių parapijos salėje vyks suneštinis Kalėdinis pobūvis. Maloniai kviečiame visus dalyvauti.

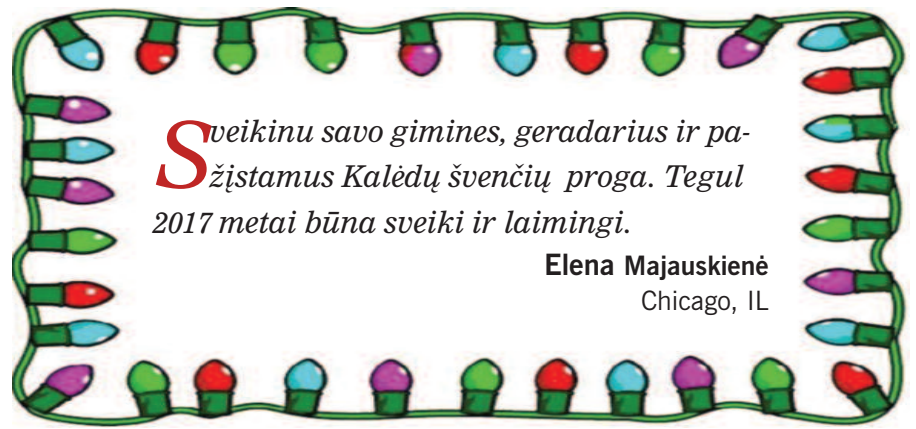
■ **Gruodžio 18 d., sekmadienį, po 11 val. r. šv. Mišių maloniai kviečiame visus parapijiečius** prie bendro Kūčių stalo Švč. Mergelės Marijos Gimimo parapijos salėje. Vietas užsisakyti tel. 773-776-4600 (Audra).

■ **2017 m. gegužės 6 d., šeštadienį, Pasaulio lietuvių centre**, 14911 127 St., Lemont, IL 60439 įvyks 54-asis metinis Lietuvių Fondo (LF) narių suvažiavimas. Suvažiavimo metu bus renkamas trečdalis LF Tarybos narių trejų metų kadencijai, t. y. 5 (penki) nariai ir 3 (trys) Kontrolės komisijos nariai vienerių metų kadencijai. Kandidatų į LF Tarybą ir Kontrolės komisiją siūlymai priimami iki **2017 m. vasario 15 d.** ODaugiau informacijos – www.lietuviufondas.org.

Bernelių šv. Mišios Švč. Mergelės Marijos Apreiškimo bažnyčioje bus atnašaujamos Kūčių vakarą, šeštadienį, gruodžio 24 d. 10 val. v. Nuo 21:30 val. v. choras giedos kalėdines giesmes. Po Bernelių Mišių visi kviečiami į parapijos salę kalėdiniais užkandžiams. Kalėdų dieną Apreiškimo parapijoje **10 val. r. šv. Mišių nebus.** Adresas: 259 North 5th Street Brooklyn, NY 11211 Apreiškimo parapijos interneto svetainė: www.nyapreiskimo.com

Simona Minns kviečia į Kalėdinį koncertą, kuris vyks gruodžio 20 d. 7:30 val. v. Lilipad Inman, 1353 Cambridge St., Cambridge, MA 02139.

Sveikinu savo gimines, geradarius ir pažįstamus Kalėdų švenčių proga. Tegul 2017 metai būna sveiki ir laimingi.

Elena Majauskienė
Chicago, IL

Palaimintojo Jurgio Matulaičio misija

Tel. 630-257-5613

matulaitismission@gmail.com

ADVENTAS IR ŠV. KALĖDOS

Šv. Mišių ir šventinių renginių tvarka

2016–2017 metai

Bendruomeninis Susitaikinimo vakaras (išpažintys) ketvirtadienį, gruodžio 15 d., 7 val. v. pirmadienį, gruodžio 19 d., 7 val. v. antradienį, gruodžio 20 d., 11 val. r.

Asmeninės išpažintys kiekvieną šeštadienį ir sekmadienį nuo 5 val. p. p. iki 6 val. v.

Kūčių vakaro šv. Mišios šeštadienį, gruodžio 24 d., 4 val. p. p. bažnyčioje

Misijos Kūčių vakarienė šeštadienį, gruodžio 24 d., 6 val. v. (prašome registruotis iki gruodžio 20 d.)

Bernelių Mišios šeštadienį, gruodžio 24 d., 10 val. v.

Kalėdų šv. Mišios Sekmadienį, gruodžio 25 d., 9 val. r. ir 11 val. r.

Biblinė vaikų stovykla antradienį ir trečiadienį, gruodžio 27–28 d., nuo 9 val. r. iki 5 val. p. p., Ateitininkų namuose

Naujųjų Metų išvakarės, šv. Mišios šeštadienį, gruodžio 31 d., 6 val. v.

Švč. Mergelė Marija, Dievo Gimdytoja (Naujieji Metai) – šv. Mišios 2017 m. sausio 1 d., sekmadienį, 9 val. r., 11 val. r. ir 6 val. v.

Misijos kalėdinio vajaus pabaiga 2017 m. sausio 1 d., sekmadienį

Kristaus apsireiškimas (Trys karaliai) šv. Mišios sekmadienį, sausio 8 d., 9 val. r., 11 val. r. ir 6 val. v.

NAUJŪJŪ METŲ SUTIKIMAS

Romas Dambrauskas

Gruodžio 31 d. 8 val. v.

Nativity BVM
6812 S. Washtenaw Ave.
Chicago, IL 60629

Bilietus galite užsisakyti tel. 773-776-4600 (Audra), arba nusipirkti sekmadieniais po 11 val. r. šv. Mišių bažnyčios prieangyje, o darbo dienomis – klebonijoje. Kaina 80 dol., po Šv. Kalėdų – 100 dol.